PAZAR 7 NİSAN 1940

TAN EVİ
İstanbul, Ankara Caddesi 102
TELGRAF: TAN, İSTANBUL
TELEFON: 24310, 24318, 24319
BEŞİNCİ YIL — No. 1682
5 KURUŞ

TAN
GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

AŞKIN TEMİZİ
Yazan: AKA GÜNDÜZ
Satış yeri: TAN - İstanbul
Fiyatı: 100 Kr.

Beyanatta Bulunan Norveç Hariciye Nazırı KOHT

Müttefikler Isveç Ve Norveç'e Ayrı Ayrı Birer Nota Verdiler

TUĞYAN Yüzünden Fazla Zarar GÖREN Amasyadan Bir Görünüş

TUĞYANDAN SONRA
Tokadın Bazı Mıntakalarında Sular Çekildi

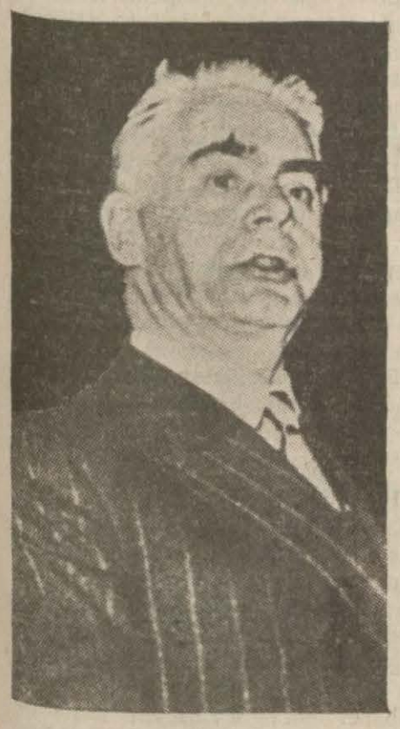

Ablokanın Teşdidi İçin Alınacak Tedbirler Bu Iki Hükûmete Bildirildi

Norveç Nazırı, "İngilterenin Beynelmilel Kaideleri ve Norveçin Bitaraflığını İhlâl Etmiyeceğini Ümit Ediyorum,, Dedi

Londra, 6 (Hususî) — Londrada Lord Halifax, Pariste Paul Reynaud, dün İsveç ve Norveç sefirlerini kabul ederek hükûmetlerine tevdi edilmek üzere birer nota vermişlerdir. Notaların metni henüz neşrolunmamıştır ve muhteviyatı gizli tutulmaktadır.

Resmî mahafilin bu bahis üzerinde bütün söyledikleri müttefiklerin bu notalarda bitaraflara karşı takip edecekleri hattı hareketi tavzih etmiş olduklarıdır. Bu sayede İskandinav ya devletleri de müttefiklerin, bitaraflarla alakadar eden meseleler karşısında alacakları vaziyeti öğrenmiş olacaklardır.

Malûm olduğu üzere Mister Chamberlain son nutkunda bitaraflardan bahsederken onlara karşı duyulan sempatiyi anlattıktan sonra "göz yumamıyacağımız bir hakikat varsa bitarafların Almanyaya boyun eğerek kendilerini Alman tecavüzüne kurban olmıya hazırladıklarıdır.,,

Koht'un beyanatı

Bugün Norveç Hariciye Nazırı Koht, Parlâmentoda bir nutuk söylemiş ise de müttefiklerin notalarına temas etmemiş fakat Norveç gemilerinin bombardıman edilmesi ve batırılması yüzünden memleket için de duyulan teessürü anlatmış ve şöyle demiştir:

"Almanlar tarafından bombardıman edilen gemilerimizin, İngiliz himayesi altında hareket ettiğini farzetsek dahi, tecavüze uğramaması icap eder. Ona tecavüz edenlerin bu tecavüzü, şeref ve insanlık mefhumlariyle nasıl uzlaştırdıklarını anlıyamıyorum.,,

Norveç Hariciye Nazırı, daha sonra Norveç gemilerinden 12 sinin Alman tahtelbahirleri, zırhlıları ve tayyareleri tarafından batırıldığını anlatmış ve ondan sonra İngilizler tarafından yapılan ve teknik mahiyette hata sayılan tecavüzlere geçmiş ve şu sözleri söylemiştir:

„Eğer müttefikler, taahhütlerimizi yerine getirmemizi mümkün kılan nakil vasıtalarımıza engel olmıya çalışacak olurlarsa, bu onlara vahim zararlar vermekten hali kalmıyacaktır. Çünkü muhariplerden yalnız bir tarafla ticaret yapmamız şimdiye kadar vaadettiğimiz ve tuttuğumuz bitaraflığa mugayir olur ve memleket derhal harbe sürüklenir.

"Karasularımıza, gayri meşru olarak girmek istiyenlere karşı müdafaa etmek azmimizi izhar etmiş bulunuyoruz. Kara sularımızdan ticaret vapurlarının serbestçe geçmesi müttefiklerin hiç değilse Almanya kadar işine yaramaktadır.

(Sonu Sa. 6- Sü. 4)

BİTARAFLAR Vaziyetlerini Tayine Mecburdurlar

Bugüne kadar müttefikler harbe girmekten çekiniyor, yalnız Almanların denizde ve havada yaptıkları taarruzları karşılamakla iktifa ediyorlardı. Çünkü evvelâ zamanın kendi lehlerinde olduğunu zannediyor, ayni zamanda hazırlıklarını tamamlıyorlardı. Almanya, harbe girdiği zaman beş senelik hazırlığı vardı. Müttefikler ise harpten sonra hazırlanmıya başladılar.

Fakat zaman ile hâdiselerin şekli değişti: Evvelce verilen hükümlerin yanlışlığı anlaşıldı. Cephelerde harp olmaması halkı sinirlendirmiye başlamıştı. İngiltere ve Fransada, bu harp böyle devam ederse on sene sürebilir, sözleri işitiliyordu. Abloka file diz çökmiye mahkûm olacağı zannedilen Almanya ise, etrafını kendisine yardım eden bitaraflarla çeviriyor, Sovyetlerin iktısadi kaynaklarını organize ediyordu.

Efkârıumumiyenin tazyiki ile müttefikler askerî şûrası harbi hızlandırmıya ve Almanyaya bir an evvel katî bir darbe vurmıya karar verdiler. Bu kararın tatbikine de ablokanın teşdidi ile başladılar.

Şimdiye kadar tatbik edilen ablokanın sızıntı yapan bir çok delikleri vardı. Almanya İsveçten demir cevheri alıyor. Sovyet Rusya ve Romanyadan petrolünü temin ediyor, diğer bitaraf komşularile bitaraflardan da muhtaç olduğu gıda maddesi ile diğer ham maddeleri elde ediyordu. Hattâ Pasifik Okyanusdan Vladivostok tarikile tâ Amerikadan bile bir çok maddeler getirtiyordu. Holanda, Belçika ve Danimarka gibi bitaraf Alman komşularının da Amerikadan Almanyaya sevkedilen mallara komisyonculuk yaptığı anlaşıldı.

Müttefikler ablokayı kıymetten düşüren bu delikleri bilmiyor değillerdi. Fakat beynelmilel kanunları bozmak, bitarafların haklarına hürmetsizlik etmek istemiyorlardı. Bita-

(Sonu Sa. 6 Sü: 3)

Rönesans Devrinde Ahlâk Telâkkileri

Yazan: Sabiha Zekeriya Sertel

Arkadaşımız Sabiha Zekeriya Sertelin bu makalesini yarınki nüshamızda okuyacaksınız.

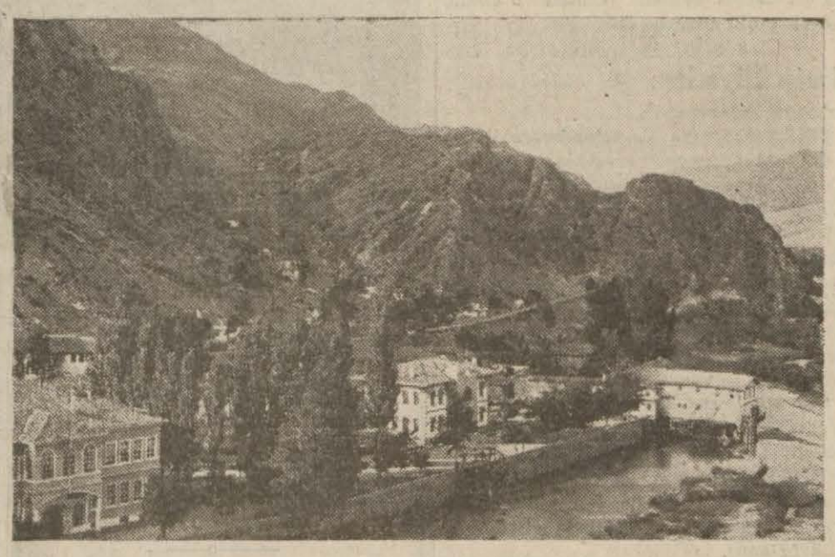

Göring'e Göre
Fransa ve Ingiltereyi Tıpkı Polonya Gibi Imha Edeceklermiş!

Berlin, 6 (A.A.) — Mareşal Göring, Polonya harbinde Alman hava kuvvetlerinin harekâtını gösteren filmin ilk temsili dolayısile söylediği bir nutukta, Alman hava kuvvetlerini methüsena ederek, Fransa ve İngilterenin de tıpkı Polonya gibi imha olunacağını söylemiştir.

Diğer taraftan Propaganda Nazırı Göbels de askerî vaziyet hakkında Popolo d'İtalia gazetesinin hususî muhabirine beyanatta bulunmuştur.

Göbels, Alman ordusunun Polonyada çok kısa bir zamanda muvaffakiyet kazandığını söyledikten sonra şöyle demiştir:

"Almanyanın Şarkta korkacağı hiç bir tehlike kalmamıştır. Garpta da dişlerine kadar silâhlıdır. Ve ablokaya karşı da müemmendir Almanyanın harbi kazanacağına hiç şüphe yoktur.

"Son haftalarda, Almanyanın sözde sulh teşebbüslerinden çok bahsedildi. Hitler geçen Teşrinievvelde muarızlarına sulh teklifinde bulunmuştu. Fakat bunlar mezkûr teklifi kabul etmediler. Çünkü herhalde Almanyanın imhasını istiyorlardı. Almanyanın da ancak tek bir hedefi olabilir: Garp devletlerinin Almanya için teşkil ettikleri daimî tehlikeyi tamamiyle ortadan kaldırmak ve mecbur edildiği bu harbi sonuna kadar götürmek Almanlar, faşist Italya gibi büyük bir devletin dost'luğuna malik olduğu kanaatindedirler. Bu kanaat onun için büyük bir sevinç teşkil eder.,,

İTALYADA
Bazı Sınıflar Daha Askere Alınıyor

Roma, 6 (A.A.) — Yakında yeni ihtiyat sınıflarının silâh altına çağrılması derpiş edilmektedir. Sanayi federasyonu, bilhassa millî müdafaa için çalışan müessese-lerde askerliğe tâbi olmıyan işçiler arasında azamî derecede fazla mütehassıs işçi yetiştirmeğe karar vermiştir.

Bir tebliğe göre, bu vaziyet yakında silâh altına yeni ihtiyat sınıflarının çağrılması ihtimalinin bir neticesidir.

●

Mussolini, bugün Anzio civarında hava dafi toplarının atış talimlerinde hazır bulunmuştur. Yanında Harbiye ve Hava Müsteşarları ile bir çok generaller vardı.

Talimlerden sonra Mussolini subaylara ve askerlere hitaben yaptığı beyanatta modern harpte hava dafi bataryalarının büyük ehemmiyetini kaydeylemiştir.

Alman Başkumandanı Garp Cephesindeki Kıtaatı Teftiş Etti

Wilhemshaven'in Bombardımanı Tekzip Ediliyor

Zigfrid üzerinde uçan İngiliz tayyarecileri

(Yazısı üçüncü sayfamızdadır)

BEKÂRLARDAN DA VERGİ ALINMASI TEKLİF EDİLİYOR

Ankara, 6 (Tan Muhabirinden) — Yozgat mebusu Süleyman Sırrı, bekârlardan vergi alınması hakkında bir kanun teklifi yapmıştır. Bu teklife göre, askerliğini bitirmiş olan erkeklerle 17 yaşını doldurmuş kızlar bekârlık vergisine tâbi tutulacaklardır. Köylüler, çocuk babası ve anası olan şehir veya kasabalı dullar, evlenmiye mâni malûliyete müptelâ bulunanlar vergiden muaf tutulacaklardır. Vergi mükellefiyeti maaş ve ücretin veya kazainin ve bekârlığın devam ettiği müddetçe 45 yaşına kadar sürecektir. Vergi miktarı ücret ve yevmiyenin yüzde onu nisbetinde olacak, elde edilecek varidat çok çocuklu ailelere dağıtılacaktır.

Fıratın Taşması İhtimaline Karşı da Tedbir Alınıyor

Ankara, 6 (TAN Muhabirinden) — Şehrimize gelen malûmata nazaran Yeşilırmağın yükselişi devam etmektedir. Bu yükseliş 7,20 metre olarak kaydedilmiştir. Sahildeki binalarda tehlike hissedildiğinden tahliyelere devam olunmaktadır.

Kara Mustafalı köyünü tamamen su basmış, fakat, köylüler sandallarla kurtarılmıştır. Bu mıntakada 4 mandadan başka insan ve hayvanca zayiat yoktur.

Boyabatta, Kızılırmak 3 metre yükselmiş, fakat tekrar inmiye başlamıştır.

Elâzığ mıntakasında Fırat nehri 7,26 metre yükselmiştir. 4 metre kadar daha yükseleceği tahmin edilmektedir. Bu miktarı geçtiği takdirde civar köyleri tamamen istilâ edeceğinden âcil tedbirler alınmasına başlanmıştır.

Tokat havalisinde vaziyet

Tokattan gelen malûmata nazaran Yeşilırmak, Tokat - Turhal arasındaki şosenin mühim bir kısmını götürmüştür. Posta nakliyatı hayvanla dahi yapılamamaktadır. Su, Tokat tarafında tedricen inmiye başlamıştır. Merkez nahiyesinde 5000 kadar mezru, 2800 gayri mezru, Pazar nahiyesinde 1000 mezru, 5000 gayri mezru, Gökdere nahiyesinde 300 mezru, 700 gayri mezru, Döğmetepe nahiyesinde 10 bin mezru, 7000 gayri mezru, Turhal nahiyesinde 12.260 dekar mezru ve 2130 dekar gayri mezru araziyi tamamen su istilâ etmiştir. Hasat, büyük zarar görmüştür.

Şahinli köyünü de tamamen su istilâ etmiş, küçük bir kısım istilâdan kurtulmuştur.

Yeşilırmak ve Kelkit'in birleştigi noktanın iki kilometre cenubu garbisinde kâin 20 evlik Kızılçapuk köyü kâmilen su altında kalmıştır. Tehlikenin diğer köylere sirayet etmesi muhtemeldir. Bu mıntakada da köy halkı daha evvel evlerini tahliye ettiklerinden insan ve hayvanca zayiat yoktur. Eşya ve yiyeceklerin de kurtarılmasına çalışılmaktadır.

Bu köyden başka Andıran, Kilidir, Nelli, Küçükyemiş köyleri de suların

(Sonu Sa. 6 Sü: 3)

Galatasaray, Beşiktaş ve Vefa Takımları Yenildiler

Millî küme maçlarına dün üç şehirde birden devam edilmiştir. Fenerbahçe Altayı 2 — 0 yenmiş, Galatarasay Altınorduya 1 — 0 mağlûp olmuştur. Muhafızgücü Beşiktaşı 4 — 3, Gençlerbirliği de Vefayı 7 — 1 yenmişlerdir. Tafsilât spor sayfamızdadır.

Yarın Neşre Başlıyoruz:

MESSALİNA'NIN KIZ KARDEŞİ

- **Bu eser, İtalyan edibi Bayan Annie Vivanti'nin şaheseridir. Modern İtalyan edebiyatının en çok okunan ve tutulan romanlarından biridir.**
- **"Messalina'nın Kız Kardeşi,, , İtalyan edebiyatına derin bir vukufu olan arkadaşımız "Sinanoğlu,, tarafından büyük bir itina ile türkçeye tercüme edilmiştir. Eser, ilk satırlarından itibaren sizi saracaktır.**
- **Muharrir, bu romanda, kadın denilen âlemi, bütün o mestedici okşayışlarile ve öldürücü kaprislerile essiz bir surette tahlil etmistir.**

BU TEFRİKAYI TAKİBE HAZIRLANINIZ!

İşin Şakası:

NE KADAR HAKLI!

Yazan: Naci Sadullah

Muhterem doğum doktorumuz Mahmut Ata, bir gazetecinin münasebetsiz bir sualine cevap verirken, hastalarından, muayene ücretini peşin almayı prensip edindiğini söylemiş.

Benim şimdi hatırladığım bir tek vaka bile, onun bu hususta ne kadar haklı olduğunu ispata bol bol kâfidir.

Birkaç sene evvelki o müthiş kışı hatırlarsınız. O müthiş kışın en berbat gecesinde, Mahmut Ata uykusundan uyandırılıp, yatağından kaldırılıyor. Ve aşağıya inince, kendisine:

"— Beyim... Karımın, ve doğacak çocuğumun hayatı sizin elinizdedir: Tâ Erenköyünden buraya kadar, sizi almıya geldim: Ne olursunuz? Benimle beraber geliniz!„

Diye yalvaran, uçuk benizli, telâşlı, heyecanlı, ve gözleri yaşlı bir gençle karşılaşıyor. Rahatsız bulunduğu halde, onun ısrarlarına dayanamıyor, pijamasının üzerine paltosunu giyiyor, delikanlıyı da yanına alarak, otomobiline atlıyor, ve iki hayat kurtarmak aşkile, Erenköyünün yolunu tutuyor. Müthiş fırtınayla uzun müddet uğraştıktan sonra, Erenköyüne varıyorlar. O zaman, delikanlı, karanlık bir sokak başında: "Durunuz! Geldik!„ diyor. Ve otomobilden inip, kapıyı kapadıktan sonra ilâve ediyor:

"— Ben,, sizin, hastalarınıza kendi otomobilinizle gittiğinizi, yol masrafı istemediğinizi ve sadece, muayene ücreti olarak on lira aldığımızı biliyordum. Bu gece hava fena. Şoförler, Kadıköyünden Erenköyüne kadar (30) lira istiyorlar. Bir mukayese yaptım. Bu mecburi seyahati sizin otomobilinizle çok daha ucuz yapabileceğimi düşündüm. Rahatsız ettiğim için, beni affedin ve muayene ücretiniz olan on lirayı da buyurun. Size teşekkür ederim. Hamdolsun, hastam filân bulunmadığı için, evinize dönebilirsiniz!„

Bu sözleri süratle söyleyip, doktorun önüne bir on liralık atan ve koşa koşa karanlığa karışan meçhul delikanlının arkasından, zavallı Mahmut Atanın ne hale geldiğini tasavvur edersiniz. Buna benzer kimbilir kaç tecrübe geçirmiş olan doktorumuzu — bilhassa hiç tanımadığı hastalarına karşı — ihtiyatlı davranmakta haksız bulabilir miyiz?

Hem: "Evvelâ can, sonra canan„ denir. Bu itibarla Mahmut Ata ile ayni prensipte olan doktorlarımız, peşin para istemekle; hastalarından evvel kendi âkıbetlerini teşhise yarıyacak olan "muayene„yi yapmış sayılırlar!

Eğer, bu "ilk muayene„ neticesinde, hastanın "za'fül tediye„ illetine müptelâ olduğu anlaşılırsa, doktorun muhatabını beyhude yere bir defa deha muayene etmesine lüzum kalmaz: Çünkü o hasta, "gayri kabili tedavi„ dir!

●

Garip Fiyatlar:

Dün matbaaya bir vatandaş geldi: İsmi "Süreyya", vazifesi de, Tokat mahalli idareler müfettişliği imiş. Rahatsız bulunan bu zat, tedavi olunmak üzere, Etfal hastanesine gitmiş. Kıymetli doktorumuz Ahmet Rasim Onat, onu itinayla muayene ettikten sonra, eline bir reçete vermiş. Bay Süreyya, aldığı reçeteyi, "Taksim" eczanesine göstermiş: 8 lira istemişler. Onun yanıbaşındaki eczaneye başvurmuş:

"— 870 kuruş demişler. Reçeteyi Üniversite eczanesine götürmüş: Orada istenilen fiyat, 990 kuruşa yükselmiş. Biçare vatandaş, nihayet bir defa da "Beşir Kemal" eczanesine girmiş: Reçetenin fiyatı, bu sonuncu eczanede, birdenbire 1150 kuruşa fırlamış.

Ne dersiniz? Acaba ilâçlar da müzayede ile mi satılıyor?

DAHİLÎ HABERLER

Turing Klübün dün yapılan heyeti umumiye içtimaında hazır bulunanlardan bir grup

ALMAN CASUSLARI Nasıl çalışıyorlar

Tefrika No. 21

Yazan : Theodore Felstead

Güzel Berber Kadının Casusluğu Anlaşılmıştı

O da öyle yaptı ve günün birinde kalkıp Berline gitti.

●

Ben de bir gün Doktor Rosel ile görüştüm. Almanyadaki halk mahkemelerini merak etmiştim. Bunlar Fransız ihtilâli sırasında faaliyete geçen mahkemelere benziyordu. Halk mahkemelerinin verdiği hükümle Almanyada üç yüz kişi kadar idam cezası giymişti. Ben de bu mahkemelerin mahiyetini öğrenmek üzere Doktor Rosel'i görmiye gittim.

Rosel, beni meraklı gözlerle karşıladı ve ne istediğimi anlayınca büsbütün hayret etti ve şu cevabı verdi:

— Halk mahkemelerinin celseleri daima gizlidir.

— Çünkü vatana hiyanet cürmile meşgul oluyor.

— Evet..

— O halde Almanyada vatana hiyanet eden ve onun esrarını satanlar pek mi çok?

Rosel cevap vermedi. Yalnız meseleyi Almanyadan soracağını söyledi. Kendisi de kısa bir zaman sonra İngiltereden çıkarıldığı için cevap alamadım.

Amerikadaki Nazist Casusları

Yüksek mahkeme salonu, büyük bir kalabalıkla dolmuştu. Çünkü dört Alman casusu muhakeme olunuyordu.

Avukatların biri şunları söyledi:

— Alman casusluğunun verdiği neticelerden biri, fena niyetler beslemek, nefret hislerini körüklemektir. Bu casusları buraya gönderenler, milletler arasında sevgi ve saygıya taarruz ediyorlar.

Bu sözler ne kadar doğru idi. Çünkü bir hükûmetin diğerine karşı casuslar kullanması, milletleri biribirine düşman etmek için bire birdir. Bu yüzden Amerikalı bir muharrir "Düşman Kazanmak Sanatı„ adlı bir eser yazmış ve bunu Almanlara ithaf etmişti.

●

Burada anlatacağımız vakanın mebdei, İskoçyanın şark sahilindeki Cundee şehrinde başlar. Bu şehrin bir caddesinde, orta yaşlı tombul bir kadının idare ettiği bir berber dükkânı vardı. Kadının adı Bayan Sessie Jordan'dı.

Kadın elli yaşında var yoktu. Fakat saçlarında bir tek ak yoktu. Şık, zarif, bir kadındı ve her halde ihtiraslı idi. Vaktile mahalli bir otelde hizmet ediyordu ve burada Karl Jordan namında bir Alman garson ile tanışmış, bir aşk macerasına girişmiş ve beş sene süren uzunca bir dostluk macerasından sonra evlenmişler, 1912 de Almanyaya dönmüşlerdi.

Harbin başlaması üzerine askerliğe çağırılan Jordan 1917 de muharebede öldü. Alman tabiyetine geçen karısı, Almanyada kalmış ve çalışmıya başlamıştı. Kâh bir yerde garsonluk ediyor, kâh daha başka hizmetlerle meşgul oluyordu. Kadın, daha sonra berberliğe heves etti ve bunu da öğrendi. Uzun bir müddet sonra yapabileceği işin memleketine dönmekten ibaret olduğunu anlayan Jessie Jordan, yirmi beş senelik bir gaybubetten sonra İngiltereye döndü. Döndüğü zaman da beş parasızdı.

Çok geçmeden onun Dundee'de bir berber dükkânı açtığı görüldü. Onun eski dostları ve akrabaları buraya geliyor ve dükkânı çalıştırmıya bakıyorlardı. Fakat onun bir Almanla evlenmesi memleketten uzun bir zaman gaybubet etmesi, hiç te hoş görülmemekte ve muhiti onu sevmemekte idi.

Göze çarpan bir nokta mağazasına, yabancı memleketlerden bir sürü mektuplar gelmesi idi. Mektupları getiren posta müvezzii, bir gün onun halinden şüphe eder gibi oldu. Çünkü kadın, heyecanını bastırmak için uğraşıyor ve postacı bu esrarengiz mektupların sık sık gelmesinden şüphe ediyordu. Bu mektuplar kâh Amerikadan, kâh Çekoslovakya ve Almanyadan geliyor, Jessie bu memleketlerde dostları bulunduğunu söylüyor, fakat onun bu sözleri, postacının şüphelerini gideremiyordu.

(Devamı var)

Bir Döviz Kaçakçılığı

İki Alman Yakında Muhakeme Edilecekler

Gümrük muhafaza teşkilâtı mühim bir döviz kaçakçılığı hâdisesinin tahkikatına başlamıştır. Son zamanlarda İstanbulu terkederek memleketlerine giden ecnebiler çoğalmıştır. Bilhassa Almanlar bu yolcular arasında ekseriyeti teşkil ediyorlar.

Geçenlerde trenle hududu geçerlerken vaziyetlerinin şüpheli görülmesi üzerine durdurulan iki Alman yolcu, Uzunköprü müddeiumumiliğince döviz kaçakçılığından maznun olarak tevkif edilmiş ve şehrimize gönderilmişlerdir.

Yakında asliye beşinci ceza mahkemesinde muhakemeleri görülecek olan bu ecnebilerin üzerinde gizlenmiş Türk parasından başka, bazı resmi makbuzlar da bulunmuştur.

Bunun üzerine, kaçakçılık hâdisesi etrafındaki tahkikatın derinleştirilmesi kararlaştırılmıştır. Makbuzların bu iki Almana, birkaç sefaret memuru tarafından ve Berlinde marka tahvil edilmek üzere, Türk parası mukabilinde verildiği söyleniyor. Hâdisenin mahiyeti, tahkikatın sonunda meydana çıkacaktır.

Kurtarılacak Çocuklar

Yarın Valinin Riyasetinde Bir İçtima Yapılıyor

Çocukları kurtarma yurdu ihtısas heyeti, yarın saat 16 da maarif müdürlüğünde, Vali ve Belediye Reisi Lûtfi Kırdarın riyasetinde bir toplantı yapacaktır. Bu toplantıda yurdun tevsii üzerinde görüşülecek ve bazı kararlar ittihaz olunacaktır.

İstanbul mebuslarının, sokaklardaki kimsesiz ve serseri çocukların toplatılıp okutulması hakkında izhar ettikleri temenni üzerine, vilâyet bu çocukları tesbit ettirmek istemiş ve bu husus hakkında kazalara bir tamim göndermiştir. Beyoğlu kaymakamlığının yalnız Kasımpaşa nahiyesinde 60 serseri çocuk tesbit ettiği görüldüğünden, diğer kazaların da verecekleri yekûnlarla kimsesiz çocuk adedinin daha fazla kabaracağı ve çocukları kurtarma yurdunun bunları istiap edemiyeceği anlaşılmıştır. Yarınki içtimada bu nokta üzerinde görüşülecektir. Maamafih yurdun tevsii için şimdilik Kâğıthanedeki İmrahor köşkü satın alınmış, eski maarif müdür muavinlerinden Neşet te yurt müdürlüğüne tayin edilmiştir. Toplatılacak kimsesiz çocuklar sıhhî bir muayeneden geçirildikten sonra normal olanları İmrahor köşküne sevkedilecek, okuyamıyacak kadar anormal olanlar da Darülâcezedeki atölyelerde çalıştırılmak suretiyle, hayatlarını kazanabilecek bir seviyeye getirileceklerdir.

Turing Klüp, Dün Yıllık Kongresini Yaptı

Türkiye Turing ve Otomobil Klübü senelik umumî heyet içtimaını dün öğleden sonra saat 15 de Beyoğlu Halkevinde yapmıştır.

Bilâhare Valinin iştirak ettiği bu içtimada Devlet Denizyolları Umum Müdürü İbrahim Kemal Baybora, Liman İşletmesi Umum Müdürü Raufi Manyas, Sovyet Başkonsolosu M. Georgief, Profesör Doktor Nurettin Ali ve daha bir çok tanınmış zevat hazır bulunmuştur.

Klüp Reisi Reşit Saffet Atabinen celseyi açtıktan sonra riyasete eski Şehremini Operatör Emin Erkul geçmiş ve ilk olarak idare heyeti raporu okunmuştur. Raporda Klübün faaliyetleri anlatılmış ve bilhassa şu malûmat ta tebarüz ettirilmiştir.

933 de memleketimize gelen ziyaretçiler miktarı şudur: Alelâde posta vapurlarile gelen yolcuların adedi 14905 olup, bu miktar 938 senesine nazaran 4050 noksandır. Yolcu vapurları ile gelerek transit olarak İstanbula çıkan yolcuların miktarı 33763 dür. Ayni sene 6192 seyyah gelmiştir ki, bu miktar da bir evvelki seneden 5362 noksandır. Ayrıca 8878 kişi de trenle gelmiştir.

939 senesinde memlekete gelenlerin umumî yekûnu 63738 kişiye baliğ olmuştur ki, bu miktar 1938 senesine nisbetle 15881 eksiktir.

Memleket dahilindeki seyahatlere gelince: Şirketi Hayriye, 938 de taşımış olduğu 10.562.735 yolcuya karşı, 939 da buhrana rağmen, 469.531 fazlasile 11.032.266 yolcu taşımıştır. Devlet Denizyolları idaresi ise, İstanbul ve civarında 12.227.381, Türkiye limanları arasında ise 627.658 yolcu nakletmiştir.

Yollar

Devlet yol programı için 370 milyon lira tahsisat konulmuştur. Son sene içerisinde betonarme ve demir olmak üzere 12 büyük köprü yapılmıştır. 939 da başlayıp inşa halinde bulunan köprülerin uzunluğu 1270 metre olup bunların masraflarının yekûnu 1.035.000 lirayı bulmuştur.

Bundan sonra söz alan âzadan Ekrem Tur, tramvay yollarının asfaltlanması işine bu sene muhakkak başlanacağını söylemiş ve seyrisefer talimatnamesinin de Şehir Meclisinde 18 kişilik bir komisyon tarafından tetkik edilmekte olduğunu bildirmiştir. Bundan sonra raporlar kabul olunmuş, hesap komitesi aynen ipka edilmiş ve büyüklere tâzim telgrafları çekilmesine karar verilmiş ve Parti Müfettişi Fikret Sılayın müessis âzalığa kabulüne dair olan idare heyeti teklifi ittifakla kabul olunmuştur.

Daha sonra söz alan klüp reisi Reşit Saffet, klübün 2000 âzasından ancak 73 ünün aidat borcunu verdiğini söylemiş ve bu hususta bir karar verilmesini istemiştir. Bunun için lâzım gelen tedbirlerin alınması yolunda heyeti idareye salâhiyet verilmiştir.

Bundan sonra şoförlerin plâka resminin çokluğundan şikâyette berdevam oldukları meselesi mevzuu bahsolmuş ve halen tatbik edilmekte olan azami tarife yerine asgari tarifenin tatbik edilebilmesi için tetkikat yapılmakta olduğu cevabı verilmiştir.

Bu suretle umumî heyet toplantısı bitmiş, âzaya da çay verilmiştir. Bu sırada Vali ve Belediye Reisi Doktor Lûtfi Kırdar da gelmiş, klüp âzaları ile hasbihalde bulunmuştur.

Gayrimübadillere Ait Emlâk Satışı

Yolsuzluk İddiaları Yeni Bir Şey Değil!

da yolsuzluk olduğuna dair verilen haberin eski bir muameleye ait olduğu anlaşılmıştır. Gayrimübadil emlâk satışları tasfiye ve takdiri kıymet komisyonlarının kaldırılmasından sonra muameleler tasfiye edildiği için gayrimübadil işleri nihayet bulmuştur. Yolsuzluk iddia olunan muamelelere daha evvelce Maliye Vekâleti tarafından vaz'iyed edilmiştir.

Sahte bonolar işi

Mübadil tasfiye vesikaları üzerinde yapılan sahtekârlık dolayısiyle Ziraat Bankasına tevdi edilmiş olan bu vesikaların iskân dairesinden verilmiş olanları üzerinde tetkikat yapılacaktır.

Maliye Vekâleti evrakı birer birer tetkik ettirmiye başlamıştır.

Arnavutluk İşgalinin Yıldönümü

Bugün İtalyanın Arnavutluğu işgal ettiği ve bu küçük Balkan memleketinin istiklâline nihayet verdiği günün yıldönümüne isabet etmektedir.Arnavutluk işgal altında Milletler Cemiyetine mensup müstakil bir devletti ve istiklâli bir nevi beynelmilel kefalete raptedilmişti. Şimdi İtalyan Krallığına ilhak dilen Arnavutluk elân Milletler Cemiyetine mensup müstakil milletlerden addedilmekte ise de işgalden biraz sonra tahaddüs eden Avrupa muharebesi yüzünden Arnavutluğun maruz kaldığı taarruz hâdisesi henüz beynelmilel bir tetkik mevzuu olmamıştır. Başta Fransa olmak üzere Büyük Garp demokrasileri Arnavutluğu müstakil bir hükûmet olarak tanımakta devam etmektedirler.

Şehrimizdeki Arnavut kolonisi ve mültecileri bugün Ayaspaşada Kunt apartımanındaki Elçilik binasında saat on dört buçukta toplanarak millî matemi ve vatanlarının istiklâli lehindeki azim ve kararlarını tazeliyeceklerdir.

Et Fiyatları

Et fiyatlarının son günlerde yüzde 20 nisbetinde arttığı tesbit edilmiştir. Bu tereffüün sebebi zelzele felâketine uğramış mıntakalardan kasaplık hayvan gelmemesidir. İki ay evvel 50 kuruşa satılan kıvırcık ve kuzu eti, perakende olarak, bugünlerde 70 kuruştan aşağı satılamamaktadır. Yarın, Karaağaç mezbahası müdürünün de iştirakile bir

Neticelenen Davalar

Çocuğunu Sokağa Atan Baba Mahkûm Oldu

Sekiz ay önce Galatada Dayı Osmanın kahvesinde bir cinayet olmuş ve Emin ölçücü isminde, Tekirdağa evlenmek üzere gidecek olan bir genç kumar yüzünden Mehmedi bıçakla öldürmüş, Abbası da iki ay hastahanede yatıracak kadar ağır surette yaralamıştı.

İkinci ağır ceza mahkemesinde devam eden muhakemede Emin Ölçücü kendisini müdafaa etmek mecburiyetinde kaldığını söylemiş, müddeiumumî muavini de bu cinayette müdafaanın değil, ağır tahrikin mevcut bulunduğunu beyan etmişti.

Dün neticelenen muhakemede suçlunn 18 sene hapsine karar verilmiştir. Fakat ağır tahrik hafifletici sebeplerden görülerek, Mehmedin de yaralanması göz önünde tutularak, bu ceza 6 sene, altı güne indirilmiştir.

Emin Ölçücü, üç ay âmme hizmetinden mahrum bırakılacaktır.

Üç Ay Yirmi Gün Hapse Mahkûm Oldu

Bir müddet evvel Karadeniz Ereğlisinde Kefken köyünde Abdullah, 6 yaşındaki çocuğunu tedavi ettirmek için Taksimdeki Zükûr hastahanesine götürmüş ve yatak yokluğu yüzünden, çocuğunun tedavi edilemiyeceğini anlamış, fakat yatak yokluğuna inanmıyan Abdullah İstanbula yabancı olan oğlu Hüseyini, hastahanede bırakarak kaçmıştı. Yalnız başına kalan Hüseyin, şunun bunun delâletile Darülâcezeye kaldırılmıştı. Bir ay sonra çocuğunun Darülâcezede olduğunu öğrenen Abdullah, Hüseyini bulunduğu müesseseden almış ve yine hastahaneye tedavi ettirmek üzere götürmüştü. Derhal bir ay evvelki hâdiseyi hatırlıyan memurlar polise haber vermişler ve çocuğunu hastahane kapılarında bırakan baba hakkında zabıt varakası tutturmuşlardı.

Sekizinci Asliye Ceza hâkimliğine verilen Abdullah hakkındaki tahkikat ikmal edilmiş ve hâkim, Abdullahın bu hareketini baba şefkatile mütenasip görmiyerek kendisini üç ay yirmi gün hapse mahkûm etmiştir.

Beraet Eden Alman

Memnu mıntakada fotoğraf çektiği için ikinci ağır ceza mahkemesine verilen Alman tebaasından Gulman Beruhart'ın bu hareketinde gizli malûmat edinmek suçu görülmemiş ve beraetine karar verilmiştir.

Adliye Mutemetlerinin Muhakemesi

Otuz üç bin liralık suiistimal yaptıkları zannedilen adliye mutemetlerinden Emin, Necmi, Hasan. Fenni, Asım, Tevfik ve İsmail Şerifin muhakemelerine dün de birinci ağır ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Dün, adliye için maliyeden para alınırken geçen muameleler hakkında etraflı malûmat almak için çağırılan defterdar muavini Vahitle, defterdarlık masraf ve tahsisat masalarında çalışan bazı memurlar dinlenmiştir. Muhakeme, bazı noktaların aydınlanması için başka güne bırakılmıştır.

Ticaret Vekili Dün Şehrimize Geldi

Ticaret Vekili Nazmi Topçuoğlu şehrimize gelmiştir. Vekil, biraz rahatsız olduğundan tedavi için iki gün İstanbulda kalacak ve pazartesi günü birliklerin çalışma tarzı ile, ihtikârla mücadele için yapılacak teşkilât ve ithalât ihracat işlerinin son vaziyeti etrafında alâkadarlarla temaslar yapacaktır.

TAKVİM

7 Nisan 1940
PAZAR

4 üncü ay Arabî: 1357
Safer: 28
Güneş: 5.34 — Öğle: 12.16
İkindi: 15.55 — Akşam: 18.40
Yatsı : 20.13 — İmsâk: 3.50

Gün: 30
Kasım: 152
Rumî: 1356
Mart: 25

BUGÜN

Şark Âleminde 9.4.940

Yazan: Ömer Rıza DOĞRUL

Avrupada iktısadî harbin şiddetlendirilmesine çalışıldığına işaretle iktifa ederek, bugün yine Şark âlemine dönmek ve bilhassa Hindistan üzerinde durmak istiyoruz.

İngilterenin Hindistan Nazırı Lord Zetland bir, iki gün önce; bu mesele ile meşgul olarak, bu büyük meseleyi söylece hulâsa etti:

"Hindistan meselesinin halli için, Hindularla müslümanların anlaşmaları lâzım. Halbuki Hindular, müstakil bir Hindistan istiyor, müslümanlar da muhtariyeti haiz, ayrı bir devlet vücude getirmek lehindedirler. Bu iki noktai nazarı uzaklaştırmak için, elden gelen her şey yapılacaktır.,,

Hindistanın İstiklâli :

Hindistanın en kuvvetli millî teşkilâtı olan Hint kongresi, bütün Hindistanın istiklâl kazanmasını, müstakil Hindistanın kendi ekaliyet meselelerini halletmesini istiyor ve bunun için çalıştığını açıkça söylüyor.

Hindistanın istiklâline kavuşmasına muarız olan hiçbir Hintli bulunmadığı göze çarpıyor. Hindistanın istiklâlini kazanması yüzünden ananevî hak ve imtiyazlarından bir şeyler kaybetmekten korkan, bir takım prensler bulunabilir. Fakat Hindistan dahilinde dahi bunların bir kıymeti kalmadığı göze çarpıyor. Asıl mesele, Hindistandaki Hindularla müslümanların istiklâle kavuşmak istedikleridir.

Bu bakımdan bütün Hintliler arasında hiçbir ihtilâf yoktur. İhtilâf, bu istiklâli kullanmak üzerindedir.

Hinduların Noktai Nazarı :

Hinduların dileği, Hindistanın bütünlüğünü ve birliğini muhafaza etmek, yani Hindu ekseriyetine dayanan bir devlet kurmak, Hindu ekseriyeti haricinde kalan cemaatlerin haklarını tanımaktır.

Hint milliyetçiliğinin noktai nazarı bu merkezdedir. Bu noktai nazara göre, Hindistan müslümanları, sayacaklar ve Hintlilik camiası içinde yaşıyacaklardır. Ve Hindularla müslümanlar arasındaki en mühim ihtilâf ta budur.

Müslümanların Noktai Nazarı:

Çünkü müslümaular, kendilerini her şeyden evvel Hintli saymakla beraber, Hindulardan ayrı bir millet olduklarına inanıyorlar. İki taraf arasında din, dil, yaşayış, kültür ayrılığı da bunun katî dedilidir.

Müslümanların telâkkisine göre, Hindistanda iki belli başlı millet vardır. Bunlar Hindular ve müslümanlardır ve bunlar müsavi şartlar içinde mukadderatlarına sahip olmalıdırlar. Gerçi Hindularla müslümanları katî surette ayırmıya imkân yoktur. Fakat Hindistanın müslüman ekseriyetlerile meskûn olan müteaddit ülkeleri vardır. Ve burada müslümanların bir ekalliyet muamelesi değil, fakat hâkim bir ekseriyet muamelesi görmeleri lâzımdır.

Onun için yapılacak iş, bu müslüman ekseriyetlerile meskûn olan ve ayni dili konuşan, ayni din ile mütedeyyin olan ve kültür birliğile de temayüz eden sahaların muhtariyetini tanımaktır.

Hindistan meselesi ancak bu şekilde hallolunabilir ve iki taraf ancak bu şekilde tatmin edilebilir.

Hint milli kongresinin bu noktai nazarı kabul edip etmediği henüz belli değildir. Fakat onun er, geç; bu noktai nazarı kabul edeceğine muhakkak nazarile bakılabilir.

İttifak Noktası :

Görülüyor ki, Hindu ve müslüman Hintliler arasında Hindistanın istiklâlini kazanmak hususunda ittifak vardır. Hindistan davasının İngiltereye müteallik olan cephesi budur.

İhtilâf ise, Hindularla müslümanlar arasındadır ve bu ihtilâf bir kanunu esasî meselesidir.

Hindular, müslümanları da tatmin edecek bir esas kanun kabul ederlerse, mesele kökünden halledilmiş olur.

Bir Tecrübe Menfi Netice Verdi

İngiliz kıtalarının hafif zırhlarla muhafaza edilmesi için yapılan tecrübelerin müsbet netice vermediği, çünkü yeni silâhların nüfuz kuvveti fazla olduğu öğrenilmektedir.

SON HABERLER

Pariste Yeni Bir Komünist Şebekesi Yakalandı

Belçikada da Bir Şebeke Meydana Çıkarıldı ve Beş Kişi Tevkif Edildi

Paris, 6 (A.A.) — Askerî mahkeme tarafından 4 martta dörder ve beşer sene hapse mahkûm edilmiş olan komünist mebusların büyük bir kısmı haklarında verilen kararı temyiz etmişlerdir. Mebuslar askerî makamlarca gösterilen hususî merkezlere sevkedilmişlerdir.

Polis müdüriyeti, bir müddetten beri Parisin şimalindeki fabrikalarda bu binaların iç duvarlarına kâğıt yapıştırmak suretile komünist propagandası yapan üçüncü enternasyonale sadık 19 komünisti tevkif etmiştir. Yapılan tahkikat neticesinde mevkufların geniş vasıtalara malik muntazam bir teşkilâta mensup oldukları anlaşılmıştır. Duvarlara yapıştırılan kâğıtlar her gün yeri değiştirilen portatif bir matbaada basılmakta idi.

●

Brüksel, 6 (A.A.) — Brüksel adliyesi, bir anket ve yirmi kadar araştırma yaptıktan sonra, bir çok komünist merkezleri meydana çıkarmıştır. Bu merkezlerde Action ismindeki gizli gazete, yazılıp basılmakta idi. İkisi maruf komünistlerden olmak üzere 5 kişi tevkif edilmiştir.

Amerikada Nazist faaliyeti

Nevyork, 6 (A.A.) — Amerikan efkârı umumiyesi (Hıristiyanlık Cephesi) mensuplarından 17 kişinin başlayan muhakemesine karşı büyük bir [illegible] devletin emniyetine karsı komplo tertip etmek ve tersanelerden silâh ve cephane çalmakla itham edilmektedirler.

Davanın alâkası Villiam Gerald Bishof müstear namını taşıyan esrarengiz bir şahıs üzerinde temerküz etmektedir. Bu adam bir zamanlar Arabistanda Lavrence ile birlikte çalışmış, general Frankonun kâtibi, sonra Mussolininin tercümanı olmuş, casusluk yaptığı için Belçikadan ve İngiltereden kovulmuştur.

Bishof ile (Hıristiyanlık cephesi)in de askerî gruplar vücude getirmekle itham edilen muavini John Cassidy'nin plânları tahrikât yaparak ve suikastler tertip ederek komünizm aleyhinde bir kargaşalık havası yaratmaktan ibaretti.

Tayyareler Denizaltı Gemilerini Nasıl Imha Ediyorlar?

Alman Başkumandanı Garp Cephesini Gezdi

Almanya Vilhelmshavenin Bombalandığını Yalanladı

Londra, 6 (Hususî) — Garp cephesinde kayda değer hiç bir hâdise olmamıştır. Times gazetesinin Rotterdam muhabiri, Alman orduları başkumandanı Bravçiçin garp cephesini teftiş ettiğini bildiriyor.

Önümüzdeki hafta, Hitler, generaller ve diğer askerî rüesa ile istişarelerde bulunarak harbin mukadderatına müteallik kararlar verecektir.

Alman Ajansına göre, Hitler, Berlinde bulunan ecnebi ataşelerin garp cephesindeki Alman kıtaatını ve Zigfrid hattını gezmelerine müsaade etmiştir.

Almanlar tekzip ediyorlar

İngiliz tayyarelerinin Vilhelmshaven'e taarruz ettikleri hakkında Hava Nezaretinin neşrettiği tebliğ, D. N. B. ajansı tarafından tekzip edilmektedir:

"Bu haber esassızdır. 4 nisan öğleden sonra ancak bir İngiliz tayyaresi Elbe nehrinin mansabı üzerinden uçmuş ve dafi toplarının şiddetli ateşi neticesinde civarda askerî hiç bir hedef olmamakla beraber denize iki bomba attıktan sonra uzaklaşmıştır...

Bir Alman gemisi müsadere edildi

Cenup Atlasında İngiliz gemileri tarafından 1939 teşrinisanisinde yakalanan Almayanın 7603 tonluk Uhenfels vapuru dün İngiltereye gelmiştir. Vapurun Mısırdan ve diğer Batı Hindistanı mahsullerinden ibaret olan hamulesi boşaltılmıştır ve mesele müsadere mahkemesine verilmiştir.

İki ay evvel torpillenmiş olan ismi meçhul 8000 tonluk bir Fransız sarnıçlı vapurunun akıbeti Atlas Okyanusunda "Corvo,, isminde bir Portekiz şilebi tarafından görülmüştür.

Bir İngiliz gemisi tehlikede

Amerikanın Spencer sahil muhafaza gemisi, 2445 tonluk İngiliz bandıralı King Edvard vapurundan verilen bir tehlike işareti almıştır.

King Edvard'ın Asor adalarının 25 mil şarkında bulunduğu zannedilmektedir. Verilen tehlike telgrafında şiddetli bir cenup fırtınası hüküm sürdüğü bildirilliyor. Civardaki vapurlar yardıma davet edilmiştir.

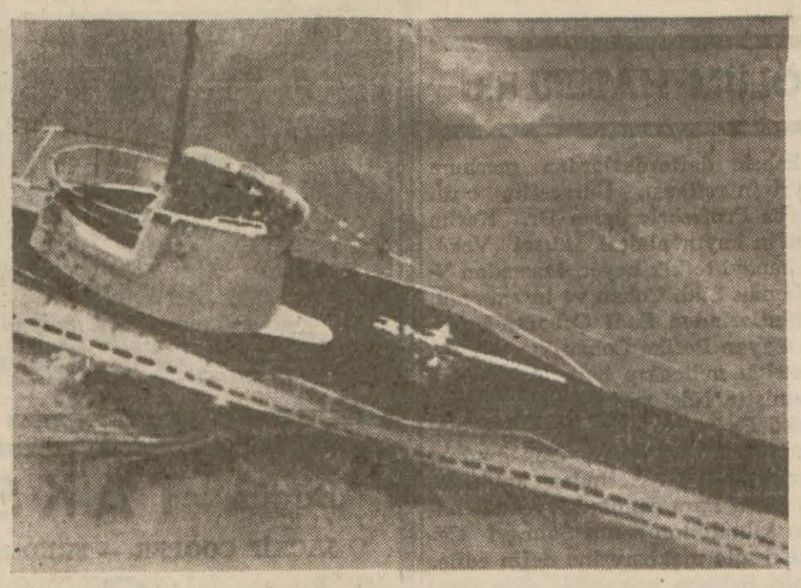

İngiliz tayyareleri bundan iki hafta kadar önce, "Schillig Rods,, civarında denizin sathında giden bir Alman tahtelbahirini yakalamışlar ve derhal bir muvaffakıyetle neticelenmiştir.

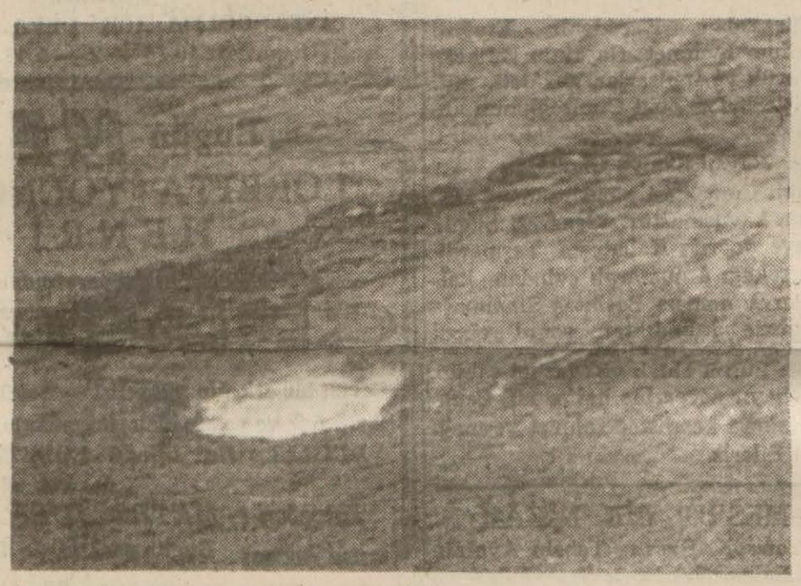

Denizaltı gemisi, müteaddit yerlerinden yara alarak birkaç dakika içinde batmış ve suyun sathında peydahlanan geniş bir yağ tabakası geminin imha olunduğunu teyit etmiştir.

Londrada Bir Yangın

Londra, 6 (A.A.) — Londranın Vestham mahallesinde kâin bir kimyevî maddeler müessesesinde dün gece yangın çıkmıştır. İki amele yaralanmıştır.

Belçikada Bir İnfilâk

Brüksel, 6 (A.A.) — Tournouth yakınında bir mühimmat fabrikasında vukua gelen bir infilâk, bir kimyager mühendis ile bir amelenin telef olmasına sebebiyet vermiştir.

HÂDİSELERİN İÇYÜZÜ

Madam Tabouis yazıyor:

"Hitler, Garpta da, Şarkta da taarruza geçmek işini şimdilik bırakmıştır. Maksadı, hava ve deniz harbini canlandırmak, ve Almanyanın hareketsizliğe mahkûm olmadığını göstermektir.

Her Hitler; Göring, Hess, Göbels, General Bravçiç, General Keitel, doktor Hrich ve Schacht'ın iştirakile yapılan bir toplantıda buna karar verdi.

*

Hitler, bu toplantıda Sovyet Birliğine yaptığı teklifleri anlattı. Bu teklifler aylardanberi müzakere olunuyordu.

Bu tekliflere göre iki taraf arasında şu üç ihtimalin tahakkuku takdirinde askerî ittifak yapılacak:

1 — Polonyadaki vaziyeti değiştirecek bir teşebbüs vukuunda,

2 — Müttefikler Balkanlara veya Yakın Şarka müdahaleye teşebbüs ve iki taraftan birinin menfaatlerini tehdit ettikleri takdirde,

3 — Müttefikler İskandinavyaya müdahale ettikleri takdirde.

*

Teklifi Almanlar hazırlamışlardı. Hitler, bunu tavzih için, bu ihtimaller tahakkuk ettiği takdirde Sovyetlerle askerî ittifak yapmak imkân hasıl olacağını, fakat Sovyetlerden ayrı olarak ta müttefiklere mukabele edebileceğini söylemiştir.

Fakat bu anlaşmaya en çok karşı gelen âmil, İtalyadır. İtalya, Balkanlardaki menfaatlerinin tehlikede olduğunu hissediyor ve Hitler de onu tatmin etmek icap ettiğini anlıyor.

Bu yüzden Hitler, Mussolininin muvafakatini almadan, Sovyetlerle bir ittifak imzalıyamıyacaktır.

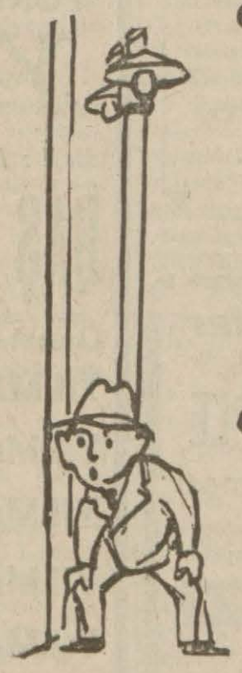

*

Hitlerin arkadaşlarına anlattığına göre, Sovyetler yapılan teklifin birinci ve üçüncü maddelerini esas itibariyle kabul ediyor, fakat ikinci maddesini kabul etmiyorlar.

Anlaşılan Sovyetler Polonyayı, Finlandayı ve Baltığı müdafaa için Alman yardımından istifade etmek istiyor. Fakat Balkanlarda Almanya ile teşriki mesaiye taraftar bulunmuyor.

Bundan başka Sovyetler, Orta Avrupanın ve Balkanların Alman iktısadî diktatörlüğü altında yaşamasına taraftar değillerdir.

*

Toplantıya iştirak eden nazistler, Almanyanın Balkanlarda diplomatik bir zafer kazanması lâzım geldiğini ileri sürmüşlerdir. Almanyanın bu taraftan her hangi bir sürprizle karşılaşmaması lâzım geldiğini izah etmişlerdir.

Bilhassa Göring, Almanyanın başka bir tarafta büyük bir işe girişmeden evvel Balkan meselesinin halline taraftar olduğunu söylemiştir. Fakat İngiltere ile Fransa tarafından imzalanan son deklârasyonlar, Almanyanın bu çeşit emellerine son verecektir. Pariste hüküm süren kanaate göre bu anlaşma, Almanyanın başına inen ağır bir darbedir. Almanya, bu harekete mukabele edemiyecek bir vaziyettedir. Bundan başka, Almanya, Fransa ile İngiltereyi ayıramıyacağını da katiyetle anlamıştır.

FELEK

Karga Mücadelesi

Yazan: B. FELEK

Biz kargayı pek sevmeyiz. Yani insanların karga ile başları hoş değildir. Hattâ kılâvuzu karga olanın burnu nerelerde gezeceğine dair iyi kokmıyan bir de darbımesel vardır.

Lâkin neden inkâr edelim. Karga yeryüzünde tarihin kaydettiği ilk cinayette insana rehberlik etmiştir.

Hepimiz hatırlamaz mıyız? Âdemin oğulları Habil ile Kabil kavga edip Kabil Habili öldürdüğü zaman cesedini ne yapacağını bilememişti. Ona bu cesedi gömerek cinayetini setretmeyi öğreten karga değil miydi? Cinayet ortaklığı çok defa iki maznunu birleştirdiği halde insan ile karga buna bir istisna teşkil etmişler, bir türlü anlaşamamışlardır.

Neden anlaşamamışlardır? Çünkü biribirinin malına göz dikmişlerdir de ondan.

Bu geçimsizlik yüzünden araları açılan iki eski şeriki cürümden insan, karga hakkında ağzına geleni söylemiştir: Onu tahkir için hiç bir fırsatı kaçırmamış, aleyhinde sürü ile meseller darbetmiştir.

Yazımın baş tarafında karganın kılavuzluğunu yeren sözden başka,

"Besle kargayı gözünü oysun!,,

Şeklinde onun nankörlüğünü bağıran darbımesel az hakaret midir?

"Ya devlet başa, ya kuzgun leşe!,,

Sözüyle de kuzgunun yani leş kargasının ne ile geçindiği gösterilmemiş ve nihayet karganın, adamın leşine kadar göz dikmiş bir hain olduğu ifade edilmemiş midir?

Sabahleyin pek erken kalkarak vakitsiz iş yapanlara "Karga kahvaltı etmeden,, diye bir kötü esmâ seçmiş olduklarını söylemez miyiz?

Nihayet kalp ve kıymetsiz bir şeyi değerli bir matahmış gibi sürenlere "Gargayı bülbül diye satar,, şeklinde bir vasıf vererek kargayı kıymetsizlikte vahidi kıyasî olarak göstermez miyiz?

Bunlar yetmiyormuş gibi bir de kargaların tarlalara musallat olduğunu ileri sürerek onlarla silâhlı bir mücadeleye girişmiş bulunuyoruz. Gazeteler hergün bu hayvanlardan ne kadar öldürüldüğünü istatistiklerle neşrediyorlar. Üstelik karga başına şu kadar kuruş ta mükâfat vaat ederek bunlara tıpkı kanun harici haramiler gibi muamele edip kanını helâl ilân eyliyoruz.

Nedir bu kargaların bizden çektikleri canım.

Hani bir fıkra vardır. Gûya aslanların söz söylediği bir devirde bir insanla bir aslan bir kâşâneyi gezerlerken duvarda asılı bir tabloyu seyre başlamışlar. Bu tabloda bir kahraman adam bir aslan başına ayağı ile basmış, ağzını iki eliyle açmış ve onu yere sermiş vaziyette görünüyormuş. Adam sormuş:

— Aslanım! Bu tabloya ne dersin!

Aslan cevap vermiş:

— Bunu bizden birisi yapsaydı, aksini resmederdi.

Biz kargalar hakkında böyle söylüyoruz. Lâkin onlar bizim hakkımızda ne diyor, hiç olmazsa ne düşünüyorlar acaba?

Amerikalılar Harbe Girmek İstemiyorlar

Vaşington,6 (A. A.) — Röyter: Amerikanın büyük harbe girmesinin yıldönümü münasebetiyle gerek efkârı umumiyede, gerek matbuata ve gerek Amerika radyolarında infirad siyaseti lehine artan bir akın vardır.

Mebusan Meclisi Hariciye encümeni reisi olup Nazi aleyhtarlığı ile iştihar etmiş olan Bloom bile söylediği bir nutukta demiştir ki:

Hiç bir Amerikalı ananın düşüncesi oğlunun deniz aşırı bir yere gönderileceği fikrile bulanmasın. Mebusan Meclisinin parkeleri üzerinde duran hiç bir fert harp lehinde hiç bir takrir veremez.

Amerikanın harbe girmesinin yıldönümü münasebetiyle Amerikanın harbe girmesinin yıldönümü münasebetiyle Roosevelt, Amerika ordusunun bütün zabitan ve efradına hitap ede bir mesaj göndermiştir. Bunda bilhassa şöyle denilmektedir:

Geçen Eylûl ayında ordu ve zabitan ve efradından millî müdafayı sulh zamanı için derpiş edilmiş olan hudutlar dahilinde, takviye etmelerini istemiş idim. Ordu, bu davete parlak bir cevap verdi. Adalarımızdaki garnizonlarımızda ayni enerjiyi göstermekte ve memleketimize uzak mıntakalardaki müdafaa tertibatını mükemmelleştirmek suretiyle ayni gayreti ibraz etmetkedir.

SPOR:

İzmirde Fener Kazandı Galatasaray Yenildi

Ankara Maçlarında Beşiktaş Muhafızgücüne, Vefa da Gençlerbirliğine Yenildiler

Millî küme maçlarına dün Ankara ve İzmirde devam edilmiş, İstanbulun dört takımının yaptığı karşılaşmalarda yegâne galibiyeti Fenerbahçe, Altayı 2 - 0 yenerek almış, Galatasaraylılar da hiç beklenmiyen bir netice ile İzmir Altınordusuna 1 - 0 mağlûp olmuşlardır.

Ankaradaki müsabakalarda da, Beşiktaş muhafız gücüne 4 - 3, Vefa da Gençlerbirliğine 7 - 1 gibi büyük bir farkla yenilmiştir.

İstanbul takımlarının Ankara ve İzmir karşılaşmalarını tafsilâtile veriyoruz.

Fenerbahçe - Altay

İzmire giden hususi muhabirimizin telefonla bildirdiğine göre, lig milli küme karşılaşması İzmir Alsancak stadında, Fenerbahçe - Altay arasında oldu. Mustafanın idaresindeki bu maç şiddetli rüzgâr altında oynanmış, oyun ilk dakikalarda mütevazin geçmiştir. 17 inci dakikada bir Fener hücumunda Melih sıkı bir şüt çekmiş, top kale direğinin içine vurarak geri gelmiştir. İkinci bir şüt çeken Melih topu ağlara takmış, fakat hakem bunu ofsayd addetmiştir. 30 uncu dakikada Fener lehine on sekiz çizgisi üzerinde bir frikik oldu. Esadın atışı, Altay oyuncularına çarparak geri geldi. Basri yetişerek sıkı bir şütle ilk Fener golünü kaydetti. Bu golden sonra Altay mer kez muhacimi, muhakkak denecek bir gol fırsatı kaçırdı ve devre de 1 - 0 Fener lehine bitti.

İkinci devrenin ikinci dakikasında ileri bir pas alan Melih, Altay müdafilerinin ve kalecisinin müdafaasına rağmen, ikinci Fener golünü de kaydetti. 20 inci dakikada bir Fener hücumunda on sekiz pas çizgisi içinde Melihe kasdî bir hareket yaptılar. Hakem penaltı cezası verdi. Fakat Melih, bunu dışarı atmak suretile kaçırdı ve maç ta 2 - 0 Fenerin galibiyetile neticelendi.

Altay, Fenere nazaran çok zayıf kalmakta idi. Fenerlilerin bir gün sonraki maçı düşünerek çekingen oynamaları fazla gol kaydına mâni oldu.

Galatasaray - Altınordu

İzmirde, ikinci karşılaşmayı Altınordu - Galatasaray yaptı. Hakem Hasandı. Galatasaraylılar rüzgâra karşı oyuna başladılar. Altınordunun Altaya nazaran daha derli toplu oyunu Galatasaray müdafaası için ilk dakikalarda tehlikeli oluyordu. Devrenin 19 uncu dakikasında Altınordu Saidin gayreti ve Adilin ayağile bir gol kazandı ve devre 1 - 0 Altınordu lehine bitti.

İkinci devre yağmur altında oynandı. Galatasaray baştan nihayete kadar oyuna hâkimdi. 37 inci dakikada Altınordulular bir penaltı kaçırdılar. Osman bunu kurtardı. Devre sonlarına doğru Gündüz, kalecinin elinden topu kaparak beraberliği temin etti ise de, hakem daha evvel ofsayd çaldığını söyliyerek bu golü saymadı. Galatasaraylılar itiraz ettiler. Bu itiraz dinlenmiyerek maç ta 1 - 0 Altınordunun galibiyeti ile neticelendi.

Ankarada

Vefa - Gençlerbirliği

Hususî muhabirimizden telefonla — Ankara 19 Mayıs stadında on bin kişilik bir seyirci kütlesi önünde ilk maçı Vefa - Gençlerbirliği yaptılar. Eski Fenerli Ömerin idaresindeki bu oyunda ilk dakikalarda Vefa hâkimdi. Bu beş dakikalık hakimiyet arasında bir gol yaptılar. Bundan sonra oyuna hâkim olan Gençler arka arkaya dört gol kaydettiler ve devre 4 - 1 bitti. İkinci devrede 3 gol daha yapan Gençler, sahadan 7 - 1 galip ayrıldılar.

Beşiktaş - Muhafızgücü

İkinci maç hakem Necdetin idaresinde İstanbul şampiyonu Beşiktaşla Muhafızgücü arasında oldu. Ceza müddeti biten Hakkı da Beşiktaş takımında yer almıştı. İlk devrede, Beşiktaş ağır, buna mukabil Muhafız çok canlı idi ve Muhafızlar oyuna hâkim olarak 3 gol yaptılar ve devre 3 - 0 bitti.

İkinci devrenin ilk dakikalarında Muhafız dördüncü golünü de kaydetti. Bundan sonra canlanan Beşiktaşlılar oyunu hâkimiyetleri altına alarak 3 gol yaptılar. Fakat dördüncü golü kaydedemediler ve maç ta 4 - 3 Muhafızgücünün lehine neticelendi.

TAN Kupası Maçları

TAN kupası mektepliler futbol şampiyonasına dün Şeref ve Taksim sahalarında devam edilmiştir.

Taksim stadında ilk müsabaka Kabataş - Işık arasında yapılmış ve Kabataş oyundan 1 - 0 galip çıkmıştır.

İkinci oyun, Boğaziçi - Vefa arasında olmuş, birinci devre 0 - 0 berabere neticelenmiş, ikinci devre Boğaziçinin hâkimiyeti altında geçmiş ise de Vefalılar bir gol yaparak maçı 1 - 0 kazanmışlardır.

Günün en mühim maçı Galatasaray - Darüşşafaka arasında yapılmıştır. Bu maç kümenin birincisini tayin noktasından alâkalı idi. Maç, çok sıkı cereyan etti. İlk devrenin üçüncü dakikasında Darüşşafakalılar penaltıdan bir gol kazandılar ve maç ta Galatasarayın bütün gayretine rağmen bu netice ile Darüşşafakanın 1 - 0 galibiyeti ile sona erdi.

Şeref stadında yapılan maçlarda da Yüceülkü, Taksime 3 - 1, Ticaret, Şişli Terakkiye 1 - 0, Hayriye de Muallim mektebine 2 - 0 galip geldi.

YENİ NEŞRİYAT;

★ **ARAMAK** — Mart ayına mahsus 11 inci sayısı çıkmıştır.

★ **ADLİYE CERİDESİ** — Adliye Vekâleti tarafından her ay neşrolunan bu mecmuanın otuz birinci senesinin 2 ve 3 üncü sayısı çıkmıştır.

★ **ERCİYES** — 14 ve 15 inci sayısı neşredilmiştir.

★ **DÖNÜM** — Bu aylık ziraat mecmuasının mart nüshası da çıkmıştır. İçinde ziraat tekniğine ait kıymetli yazılar vardır.

Bugün

SİNEMALAR

SARAY	:	«Sokak Kızı»
MELEK	:	«Şeref Yolu»
İPEK	:	«Sevimli Haydut»
TAKSİM	:	«Alayın Çocukları» ve «Aşkın Göz Yaşları»
LÂLE	:	«Lui Pastörün Hayatı»
ŞIK	:	«Tatlı Belâ» ve «Çifte Avcılar»
SAKARYA	:	«Sevdalılar Cenneti»
ALKAZAR	:	«Arizona Kahramanları»
SUMER	:	«Taptığım Kadın»
AKIN	:	«Şeyh Ahmet» ve «Pastırmacıyan»
MARMARA	:	«Aşkın Sesi»
ALEMDAR	:	«Aşk Fırtınası» ve «Son Ümit»
TURAN	:	«Memiş»
ÇEMBERLİTAŞ	:	«Ayşe»
MİLLÎ	:	«Son Ümit» ve «Aşk Fırtınası»
FERAH	:	AYŞE (Türkçe) ve KARA ÇANTA
BEŞİKTAŞ	:	«Cebelitarık Casusu»
Beşiktaş Suatpark	:	«Çılgın Bâkire»
Kadıköy OPERA:		«Şehvet Kurbanı»
İzmir Karşıyaka:		«Büyük Caz» ve «Mister Moto Katiller Klübünde»
İZMİR KÜLTÜRPARK	:	«Şanzelize ve «Gün Batarken»
İZMİR Yeni Sinema	:	«Tarzan Maymun adam»
İZMİR Elhamra:		«Lorel Hardinin Zafer Dönüşü»

Kıymetli Bir Adliyeciyi Kaybettik

Evvelce 3 üncü asliye ceza hâkimliğinde reis vekili bulunan ve sonra da İstanbul sulh hâkimi iken salâhiyetle Beykoz müddeiumumiliği va zifesini ifa etmekte olan Suat Akcaner, evvelki gece, evinde muhakemelere ait dosyaları tetkik ederken kalb sektesinden vefat etmiştir.

MERHUM SUAT AKCANER

Cenazesi dün arkadaşlarının ve adliye mensuplarının göz yaşları arasında defnedilmiştir. Kabir başında müddeiumumî muavinlerinden Orhan ve Feridun, hitabeler irad ederek, merhumun hayat ve hizmetini anlatmışlardır.

Kederdide ailesile arkadaşlarına tâziyetlerimizi bildiririz.

ÖLÜM HABERLERİ

Esbak defterdarlardan merhum Hayrinin refikası, Üniversite ordinaryüs Profesörlerinden Dr. Kerim Erim'in kayınvalidesi, İktısat Vekâleti sanayi tetkik heyeti âzasından Y. mühendis Sudi Çoban ve inşaat müteahhitlerinden Sadi Çobanın anneleri Bayan Refika Çoban kısa bir rahatsızlığı müteakip irtihali darıbaka eylemiştir. Nâşi mağfiret naksi, bugünkü Pazar günü öğleyin, Erenköyünde Etemefendi sokağındaki 98 numaralı köşklerinden kaldırılarak Zihni Paşa camiinde cenaze namazı kılındıktan sonra Sahrayı Cedditeki aile makberesine defin edilecektir. Salihatı nisvandan olan merhumeye Cenabı Haktan mağfiret dileriz.

★

Tüccardan Karadeniz Ereğlili Merhum Mehmet Hayrinin refikası, Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti müfettişlerinden Zeki Cimitoğlunun annesi

Bayan Saniye Cimitoğlu

dünkü Cumartesi günü rahmeti rahmana kavuşmuştur. Cenazesi bugün öğleye doğru Kabataşta, Taşmerdiven sokağı 4 numaralı evinden kaldırılarak namazı Beşiktaş Sinanpaşa camiinde kılındıktan sonra ebedî *makberesine defnedilecektir.* Merhume hüsnü ahlâk ve fazilet sahibi, çok hayır sever bir hatun idi. Cenabı Haktan kendisine rahmet ve mağfiret dileriz.

MES'UT BİR NİKÂH

Profesör Hasan Tahsin Ayninin kızı Bayan Nesrin ile Tıp Fakültesi Fennî tedavi doçenti Doktor Reşat Garan'ın nikâhları dünkü Cumartesi günü Beyoğlu Belediye dairesinde tarafeynin akrabaları huzuriyle icra edilmiştir. Genç evlilere saadetler dileriz.

BORSA

6 - 4 - 1940

Londra	5.24
Nevyork	146.15
Paris	2.96875
Milâno	7.45875
Cenevre	29.355
Amsterdam	78.0153
Brüksel	22.25
Atina	0.97
Sofya	1.7825
Madrid	13.61
Budapeşte	26.7075
Bükreş	0.625
Belgrad	3.47
Yokohama	34.3057
Stokholm	31.0975

ESHAM VE TAHVİLÂT

Ergani	20.04
Sıvas - Erzurum 5	19.54

BUGÜN İPEK SİNEMASINDA
TYRONE POWER
Henri Fonda - Nancy Kelly
gibi 3 büyük yıldız tarafından
Harikulâde bir surette yaratılan
SEVİMLİ HAYDUT
Büyük Heyecanlar — Harikulâde Maceralar — Nefis
Bir Aşk ve Sergüzeşt Şaheseri
Fransızca Sözlü ve Renkli
Filme ilâve olarak FOKS dünya haberleri ve Balkan Kır Koşusu
DİKKAT: Filmin uzunluğu dolayısile senaslar:
11 — 2 — 4.15 — 6.30 ve 9 da
Gece temsilleri için yerlerinizi evvelden aldırınız

Bugün SAKARYA Sinemasında
İSTANBULDA İLK DEFA
Paris Soir'in tefrika ettiği en güzel roman... Sıcak memleketlerin mavi gökleri altında nefis bir tarihçe...
ALOHA, SEVDALILAR CENNETİ
BAŞ ROLLERDE
JEAN MURAT - DANİELLE
PAROLA - ALERME - ARİETTY
ve Honolulu'nun bütün güzel kızları
Bugün saat 11 de Tenzilâtlı Matine

Bugün TAKSİM Sinemasında 2 Büyük Filim Birden
1) JACKİE COOPER — FRED BARTHOLOMEV
Alayın Çocukları
Filminde
İSTANBULDA İLK DEFA
Seanslar: 10,15 — 2 — 5,45 ve 9,30 da
2) Arzuyu umumî üzerine
ABDÜLVEHAB'ın en büyük zaferi
Aşkın Göz Yaşları
Türkçe sözlü — Arapça şarkılı yeni kopya
Seanslar: 11,50 — 3,35 ve 7,20 de

Bugün MELEK'te
LORETTA YOUNG - DON AMECHE
HENRİ FONDA
gibi 3 büyük yıldız tarafından nefis bir surette ibda edilen
ŞEREF YOLU
Seven bir erkeğin yükselişi — Sevilen kadının fedakârlığı — Fransızca Sözlü Aşk ve vazife hislerini mükemmel bir şekilde gösteren büyük film.
DİKKAT: Bu filmde LORETTA YOUNG'un üç kız kardeşi de rol almışlardır.
İlâveten: METRO JURNAL en son dünya haberleri
Bugün saat 11 de Tenzilâtlı matineler

İlme Hörmet . . . San'ata Takdir . . .
Kudrete Saygı Duyanlar
Bu hafta LÂLE de Toplanıyor
1 — İnsaniyet tarihinin yıkılmaz âbidesi. POL MUNİ.. ANİTA LUİZ... DONALD VUD. S'un yarattığı şaheser.
LUİ PASTÖRÜN Hayatı
Seanslar: 11 — 2,30 — 6 — ve 9.30 da
2 — Amerika milyonerlerinin göz kamaştıran hayatından bir fantezi.
MİLYONERLER BARI
MADLEN KAROL — FRED Mac. MURREY.
Seanslar: 1 — 4,30 — 8,30 da
Bugün saat 11 de Tenzilâtlı matine

TÜRK FİLİMCİLİĞİNİN SON HARİKASI
YILMAZ ALI
Reji: FARUK KENÇ *Eser: VALÂ NURETTİN*
BAŞ ROLLERDE: *Suavi Tedü - Refik Kemal - Nevzat Okcuğil - Feride Canan - Celâl Çağdaş - Müzik: Gregor ve Orkestrası.*
Dans: İspanya güzellik Kraliçesi Lucia La Bella
YILMAZ ALİ: Ancak en mükemmel Amerikan Filmleriyle mukayese edilebilir.
YILMAZ ALİ: En müşkülpesent meraklıları bile takdire sevkedecektir.
YILMAZ ALİ: En son Film tekniği, en nefis eser, en mükemmel reji ve Türk Zekâsı mahsulüdür.
YILMAZ ALİ: İstanbulun güzel manzaralı, kibar salonları ve korkunç batakhaneleri içinde cereyan eder.
YILMAZ ALİ: Merak ve heyecan, Aşk ve Zevk, müzik ve raks, neş'e ve kahkaha mevzuudur.
YILMAZ ALİ: Türk zabıta kuvvetinin modern teşkilâtının bilfiil iştirakiyle çevrilmiştir.
Prodüksiyon: Halil Kâmil Film Stüdyosu
Önümüzdeki CUMA günü TAKSİM Sinemasında

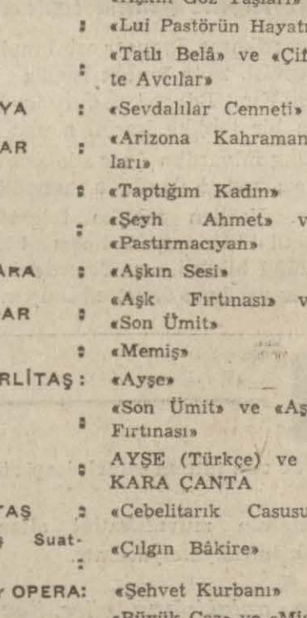

Baba ve Anneler..
Küçüklerinizin sevgili büyük dostları
SHİRLEY TEMPLE
SARAY Sineması
Bugün sizin için en sevimli ve en neş'eli
SOKAK KIZI
(Fransızca sözlü)
Filmini intihap etmiştir.
Küçükleri eğlendiren ve büyükleri heyecanlandıran filmidir. Çünkü en güzel bir aşk romanıdır.
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matineler.

BEYAZITTA
Muhteşem ve Sıhhi
MARMARA
Sinemasında
Jeanette Mac Donald
ın bu seneki Şaheseri
Aşkın SESİ
Bütün İstanbul halkını bir hortum gibi *çekip boşaltıyor.*
İZDİHAM
Olmaması için biletlerinizi vaktinde alınız.
Bugün 11 den itibaren devamlı matineler

ALEMDAR
İSTANBULLULAR!
Dorothy Lamour
ın yarattığı
AŞK FIRTINASI
filminde
İSPANYA HARBİNİN
Bütün Dehşetini Görünüz.
Ayrıca:
Fransız Dehâsının Bir Harikası:
SON ÜMİT
JEAN GABİN
MİLLÎ

7 NİSAN 940
TAN
ABONE BEDELİ

Türkiye			Ecnebi
1400	Kr.	1 Sene	2800 Kr.
750	"	6 Ay	1500 "
400	"	3 Ay	800 "
150	"	1 Ay	300 "

Milletlerarası posta ittihadına dahil olmıyan memleketler için abone bedeli müddet sırasiyle 30, 16, 9, 3,5 liradır. Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur. Cevap için mektuplara 10 kuruşluk pul ilâvesi lâzımdır.

GÜNÜN MESELELERİ

Bekârlık Vergisi

Bir mebusumuz, bekârlardan vergi alınmasını teklif etmiş. Biz, ilk defa ortaya atılmamış olan bu teklifin kabul edileceğini hiç sanmıyoruz. Bu teklifin kabul olunacağını hiç ümit etmeyişimiz de, bekârlardan vergi almanın izdivaçları arttıracağına inanabilecek mebuslarımızın ekseriyet teşkil edemiyeceğinden emin bulunmamızdır.

Bu teklifi yapan mebusumuzun, şöyle düşündüğünü tahmin ediyoruz:

"— Memleket bekârları arasında büyük bir izdivaç aleyhtarlığı var: Bu yüzden, memleket nüfusu artmıyor. Halbuki, bu vaziyet karşısında, işleri, keyifleri, kazançları tıkırında olduğu halde, bekârlığı sultanlık sayarak evlenmekten kaçan vatandaşları evlenmek mecburiyetinde bırakacak tedbirler almak, millî bir vazifedir: Bu maksatla yapılabilecek ilk işlerden birisi de, bekârlardan vergi almaktır!"

Halbuki, memlekette bir izdivaç aleyhtarlığı yoktur: Bilâkis, Türkiyede, hayat — birçok sebepler yüzünden — bekârlar için, birçok yerlerden daha meşakkatli, daha pahalıdır: Bu da, bekârların evlenme arzularını arttıran mühim sebepler arasındadır. Fakat evlenmeyi güçleştiren iktısadî, içtimaî sebepleri — ki bunların birkaç sütun içinde sayılıp anlatılması mümkün değildir — ortadan kaldırmanın müsbet yolu, bekârlara üstelik bir de vergi yüklemek sayılamaz. Zaten bekârlar, bekârlıklarının cezasını kâfi derecede çekmektedirler. Ve onları vergi zorile, — yani bir nevi cebirle — izdivaca mecbur etmeğe çalışmanın verebileceği hiçbir netice faydalı olamaz!

★

Çocukları Yaşatalım

Dün, Cerrahpaşa hastanesinde tedavi edilmekte bulunduğunu söylediğimiz bir bayandan mektup aldık. Bu mektup, brkaç gün evvel bu sütunda bir kısmını neşrettiğimiz mektubun tıpkısı idi. Ve bunu yazan da, — diğer mektubun sahibi gibi — altı çocuklu bedbaht bir ana idi. Fakat biz, bu hususta düşüncelerimizi muhtelif vesilelerle izhar etmiş bulunduğumuz için, ayni mevzuu, bir defa daha deşmeyi faydasız görüyoruz. Dava, yine ayni dava: Nüfusumuzun çoğalması için, altı çocuklu ailelere madalya vermek kâfi bir tedbir değildir!

Bu vesile ile, bekârlardan vergi alınması mevzuuna, bir başka bakımdan, biraz daha ve kısa dönelim: Nüfusumuzun artması, sade izdivaçların çoğalmasına, doğumların fazlalaşmasına bağlı değildir: Hattâ diyebiliriz ki, doğmakta bulunan çocukların yaşamalarını temin edebilmek nüfusumuzun artması için, başka hiç bir şey yapmamıza lüzum bırakmıyacak kadar kâfi bir tedbirdir!

★

Hasta Profesörler

Üniversitemizin iki ecnebi profesörü uzun müddettenberi rahatsız bulunuyorlarmış: Bizi, onların rahatsızlıkları kadar, talebelerinin kendilerinden mahrum kalmaları da müteessir etti. Üniversite rektörü, mukavele mucibince, bu ecnebi profesörlerin tedavi olunmalarını tam bir sene beklemek mecburiyetinde bulunduğumuzu söylemiş. Acaba, hastalanacak ecnebi profesörlerin tedavi olunmalarını, bütün bir sene beklemeyi taahhüt etmek, nezaket ve insaniyetini gösterenler, talebelerin o bir seneyi boş geçirmemeleri için, nasıl bir tedbir düşündüler?

Bizce, alınan tedbir, maalesef, profesör yokluğu yüzünden talebelerin uğrayacakları mahrumiyeti telâfi etmeğe kâfi değildir. Temenni edelim ki, bu nokta, hiç değilse, bundan sonraki mukavelelerin tanzimi esnasında nazarı dikkate alınsın!

Haftanın Musahabesi

Lostracı Dükkânında Düşünceler

Yazan: Refik Halid

Benim ayakkaplarımı ya evde boyarlar, yahut ta eve gelen bir boyacıya verirler.

Biliyorum, yazıya ayakkabıdan başlamak ve musahabeye damdan düşer gibi kundura bahsiyle girişmek hoş kaçmadı. Bu, bizim neslimizden beklenilemiyecek bir say gısızlıktır. Yeni şairlerden olsa idim hiç ziyanı yoktu; ziyanı yok ta ne demekmiş; pek münasip, hattâ şiir mefhumuna pek uygun düşerdi. Meselâ o ilk cümleyi şu şekilde bir manzumeye bile kalbedebilirdim:

Tuvalet

Evde boyarlar ayakkabımı,
Bazı bazı...
Bazı da bir boyacı gelip boyar kapıda
Benim tabanı yarık kunduralarımı,
Ayağıma taktığım o
Sokak süpürgelerinin
Yaşlı kokot suratlarını...

İşte yedi düvelin şiirine meydan okuyan özlü bir eser! Fakat, görüyor musunuz, ne derece gayret etsem yine benim manzumelerim oldukça mânalı, biraz da ahenkli, hulâsa şiirle münasebetli zuhur ediyor; mantığımın tamamiyle bozulmasına ve zevkimin kırılmasına imkân yok. Bundan dolayıdır ki muvazenesi irsî ve arızî, herhangi bir sebeple esasından sarsılmamış bir adamın, kendisini ne kadar zorlasa deli taklidinde muvaffak olmasını şüpheli bulmaktayım. Nerede yukarıki şiir, nerede, geçen gün gazetelerde parçasına rastladığım şu:

Niya grad hâ
Koskoca bir ağaç görüyorum
Ufacık bir tohumda.
One ağaç, ne tohum
Om mani padma hum.

manzumesi... Son mısra, yanındaki muhim ihtara nazaran okunurken üç defa tekrar edilecekmiş. İki veya dört değil ha! Tam üç kere; yoksa, anlaşılan —üfürükçü dualarındaki gibi— efsun bozuluyor! Ne lüzumsuz zahmet Yarabbi! Yarabbi, bu ne divaneliktir?

Yarab ne eksilirdi deryayı hikmetinden
Ya dehre gelmeseydim, ya aklım olmasaydı!

Bizim çocukluğumuzda, başlarına tavşan kuyruklarından süsler takmış, kıvırcık beyaz saçlı yaşlı zenciler sokak sokak gezer, kabak çalar, soytarilik ederlerdi ve söyle bir türkü de söylerlerdi:

Kabak ta taktım boynuma
Dingala, dingala, dingala!

Dikkat ediniz, bu türkünün de —tıpkı deminki şiirde olduğu gibi— ilk mısraı Türkçe, ikincisi, Lâtince veya Hintçe yerine, vahşice! Zuhûri Kolları ve tulûat kumpanyaları da, içinde:

Ham, hım, hom, şaraloy
Yahut ta,
Ehtepetâ, yestepetâ, çüş katapinâ!

Nev'inden hiç bir dile ait olmıyan acaip sözlü oyunlar oynarlardı. Yeni şairin manzumesi bana ancak bunları ve üstat Hüseyin Rahminin (efsuncu baba) sını hatırlatabiliyor.

İyisi, biz yine, tercihen, kundura bahsine gelelim: Evet, benim en az uğradığım yerlerden biri lostra salonlarıdır. Elâlemin gözü önünde, yüksek bir iskemleye çıkarak ayaklarımı, ne olsa bir insan olan boyacının burnuna küs tahcasına uzatmak; kire, çamura, toza bulanmış, yerlerde sürünen, sürtünen bir süflî uzvumu, nadide bir taam, derisinin kırmızı, sarı veya siyah rengine göre, meselâ istakoz haşlaması veya balık ve patlıcan dolması imiş gibi adamcağızın tam ağzının hizasına koymak şiddetle hicabıma dokunur.

Halbuki bazılarına bakarım, öyle hissiz, kayıtsız dururlar, öyle bir alışkan tavır alırlar ki zannedersiniz esas işleri ve sanatları, bir dükkândan öbürüne girerek ayakkabılarını boyatmaktır. İskemledeki benimsemiş hallerini lokomotife geçmiş bir makinist, direksiyona yaslanmış bir şoför, yazı makinesinin önüne oturmuş bir daktiloya benzetirim, yaraştırırım. Bir kısmı ise: "İşte ben de koltuğa geçtim, ayağımı birine uzattım, ayağıma kapanan var, oh, âdeta ikbal mevkiindeyim!" mânasına yüzünde acayip bir azametle oturur; etrafa yüksekten bakar ve sokaktan geçenleri, hususî otomobilinin camından bakıyormuş gibi dudaklarında "hayat mücadelesinde muvaffak olmuşlardanım" diyen bir eda ile tepelerinden seyreder.

Bereket ki herkes böyle değildir, mahcuplar, vicdanlılar da vardır. Bunlar, vaziyetin faciasını hissederler, gözlerini önlerine indirirler, yerlerinde ufalırlar; yahut gazetelerine dalmış görünürler. Bazısı da lostracının marifetini temaşa ile meşgul olur: Sanki boyacı bir hokkabazdır. Bir hüner yapacak, meselâ ayaklarımı farkında olmadan uçurup yerlerine birer kanat takacak! Gözlerinde böyle bir heyecanlı merak, bir fevkalâdeliğe intizar hazırlığı sezilir.

Bence lostracıyı seyretmek için sinirlerin hayli sağlam ve insanın tamamile sabırlı, ve tahammüllü olması lâzımdır; ille, cilâ sürmek için bol lekeli bezde münhal temiz yer ararken.. Bu bezi, evvlâ, dizlerinin üzerine yayar, haritaya eğilip hayat sahası arayan bir diktatör ciddiyetile tetkike koyulur; nihayet aradığını bulur, bulduğunu hesaplayıp, ortası tam parmağına gelmek şartile eline dolar, kutuya bakar, başlar sürmiye... Fakat, biraz sonra aneliyeyi yeniden tekrarlamak, yani yine münhal yer aramak icap eder. O ararken, istemiyerek, ben de uzaktan, kuş bakışı aramıya koyulurum ve "Nah, şurası boş!" diye işe karışmaktan kendimi güç alıkoyarım.

Başka bir üzüntüm daha vardır: Hep ben mi rastgelirim, yoksa sıkıntıdan mütemadiyen onlar mı çay ısmarlarla; ne vakit ayağımı mahut demire uzatsam kapı gıcırdayarak açılır ve içeriye kahveci çırağı girip boyacıma bir kadeh çay sunar. (Lostra salonlarında kapısı gıcırdamıyanı pek azdır; halbuki balmumlu cilâdan ara sıra bir parmak çalsalar bu sinir bozucu sesten ne kolay kurtulabilirler!) Boyacı çay fincanını sağ tarafına koyar, bakar ki, hareketini güçleştiriyor, sola götürür; yine olmaz, iskemlemin altına sokar. Bu sefer, onu devirmemiye çalışmak zahmeti bana düşmüştür, yerime mıhlanır kalırım. Ayrıca düşünürüm, çay soğuyacak, ılıklaşmış çay kadar bunaltı veren ne vardır? Hem, neden zavallı adam, benim yüzümden, hattâ daha doğrusu kunduralarımın yüzü yüzünden rahatça çayını içmesin?"Sen iç, beklerim" demek isterim ama, ya tutar da - başkasında hiç sevmediğim, fakat kendimin ekseriya yaptığım şekilde - içine çeke çeke, süze süze, hopurdatarak, sesli şamatalı içerse?

Ayağımı demire her veçhile münasebetli, yani ne sert, ne hafif basmak ta meseledir. Hafif basarım, fırça darbelerile ileriye geriye birteviye kayar, boyacının içinden "Amma da bacağı kuvvetsiz, hovarda herif imiş be!" dediğini duyarım. Sıkı bassam korkarım: Ya hızla fırlayıp bin şefkat ve muhabbetle, okşaya koklıya tuvaletini yaptığı nankör ayağın çenesi budur diye Damsey'in yumruğundan sert, suratına inerse?

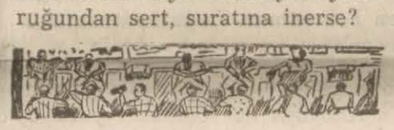

Sonunda parlak deriyi kuru keten bezle gıcır gıcır, yağı tükenmiş araba dingili gibi öttürüşüne ne buyurulur? "İstemez, sessiz filmi tercih ederim!" demek arzusuna kapılırım ama, işini muvaffakıyetle bitirdiğini gösteren külhanbeyi cakasından adamı mahrum etmek doğru mudur? Bana öyle gelir ki, boyacılar sırf bu sesi çıkarmak için ayakkaplarımızı itina ile cilâlarlar ve parlatırlar. Belediyenin lostra salonlarında o cakalı bes-

teyi yasak ettiği gün müterakki mütekâmil boyacılık sanatimiz Avrupadaki derkeye düşer, yani ince sanatten artistlikten badanacılığa iner.

Bir kısım müşteri, denebilir ki, kendi ayakkaplarına âşıktır; yerine oturdu mu, gözlerini bir türlü ayaklarından ayıramaz; o ne baygın, hayran, mahmur, iltifatlı bakışlardır... Bir onları seyreder, bir boyacının yüzüne bakar. Derileri mukayese için mi? Bittâbi değil! Ondan meth beklemektedir; ister ki "Ne vidala bu efendim, ne güzel biçim, ne sağlam mal, ne ustalık!" desin. Hep bu intizardadır; hattâ, ara sıra, yanındaki müşterileri de süzer:

— Tebrik ederim, ayakkaplarınız şaheser!

Demediğiniz için âdeta, sizlere bile somurtgan durur. Çıkıp giderken yüzünde şu mânâ okunur: "Bu memlekette takdir yok, mükemmel eserler karşısında heyecan duyulmuyor, ne bedbahtlık!.

Bununla beraber, doğrusunu isterseniz, büyük caddelerde, bilhassa Beyoğlu caddesindeki dükkânlarda beş kuruş mukabili, hem kundura boyatmak, hem on dakika dinlenip etrafı seyretmek İstanbulun en kârlı bir işi, en ucuz ve faydalı bir eğlencesidir. İlle müşteriler arasında kadın da olursa...

Ben lostra salonuna girip iskemleye bilâperve oturan kadının içtimaî cesaretine her zaman hayretten kendimi alamamışımdır. Bravo, işte asıl erkek ruhlu kadın odur, bir ordunun içine korkma, bırak! Traşı uzun, dişleri çürük, bir yabancı ayaklarını yakalamış, eviriyor, çeviriyor; başı tâ dizkapağı hizasında, bir doktor hazakatile çalışıyor, o bunlara tamamile kayıtsızdır, mert ve kaygusuzdur, arslan yürekli Rişar tâ kendisidir. Hem onların işi bizimki gibi kısa da sürmez, ekseriya vakit kaybettirici oyuncaklı şeydir de. Uçlarına kırmızı boya sürecek, yanlarına mavi, topuklarına da vişne çürüğü. Bu, ayakkabı boyacılığından fazla bir makyaj sayılabilir. Hem de bütün gözlerin üzerine çevrilip her safhasını ayrı ayrı, hakem heyeti azası dikkatile inceledikleri bir açık salon makiyajı! Sonunda, korkarım ki lostracı şöyle deyivermesin:

— Eh iskarpinlerinin boya işi bitti; şimdi ayağının demin durduğu yere başını koy, çehre boyanı da yoluna koyalım, tuvaletin iki başlı tamamlansın!

Lostra salonları bana, yüksek ve ihtiramlı yerlere çeşit çeşit şekilde ve kıyafette sekiz, on Buda heykelinin dizildiği acaip bir Hind, Çin mabedini de hatırlatır. Sanki boyacılar, birer örnek elbise giymiş rahipler, putperestlerdir. ilâhların önüne çömelmişler, ayaklarına sarılmışlar, bir nevi ibadet, tapınma halindedirler. Ara sıra cırlak bir keman gıcırtısı da duyulur: Mabedin sazı!

Köşe başlarında, sokak ortası, seyyar lostracıya ise ayakkaplarımı hiç boyatmam. Durup dururken elimi şakağıma dayayıp ve arkamı çıkarıp Rodin'in meşhur (Le Penseur) heykelinin bir cılız taklidine benzemekte ne mâna var? Geçen gün Şişli semtinde bir ufak lostracı dükkânının önünden geçerken gözüm ilişti: Mevcut dört iskemleye de dört kadın oturmuş, ayaklarını boyatıyor:

— Hah, dedim, Amerikada Afrodit isminde kurulan yeni din için münasip bir ibadethane orojesi... Kliselerine böyle bir sıraya yüksek kürsüler dizerler, demir basamaklar koyarlar, her birine bir kadın oturur ve ibadete gelenler önlerine diz çökerler, bir yandan org çalar, bir yandan da bunlar, yüzlerini, gözlerini ayaklara sürüp sürtüştürerek ilâhi ve mezamir okurlar!

Gördünüz a, ne yaptım, ne ettim, yine yazıma Afroditi sıkıştırdım. Aktüaliteye hiç olmazsa bir tarafında olsun temas etmiyen müsahabenin içinde bir eksiklik duyarsınız. Bu gibi dal budak salmış meseleler patlıcan mevsimine benzerler; her sofrada en aşağı bir çeşidine olsun rastlarsınız ve asıl tuhafı rastlamasanız da noksanını hisseder. muhakkak ararsınız.

LOKMAN HEKİMİN ÖĞÜTLERİ

Burundan Gelen Baş Ağrısı

Burun nezlesinden gelen baş ağrısını herkes bilir. Bunun gibi, burun içerisinde polip olursa, insan burnunun üzerine düşüp te burnunu zedelerse gene baş ağrısı gelir. Bu sebepler bellidir. Fakat bunlardan başka, burundan gelen bir türlü baş ağrısı daha vardır. Bunu ancak mütehassıs hekim burunun içerisini mahsus âletle muayene ettiği vakit anlıyabilir.

Bu türlü baş ağrısı, burunun içinde bazı kısımlarda damarların şişmesinden ileri gelir ve burunun içerisi ilâçla tedavi edilince baş ağrısı geçer... Onun için baş ağrısı devamlı olunca — insan kendi kendine buna sebep olarak — burnunda nezle veya polip olduğunu kendi kendine bulamazsa, bir kere burun mütehassısına muayene edilmek faydalıdır. Hattâ burunun içerisindeki sempatik sinirlerile baş ağrısının sıkı münasebetlerinden dolayı, baş ağrısı burundan gelse bile, burun içerisinde ilâçla tedavi edilince, baş ağrılarından başka türlülerinin de geçtiği çoktur.

Yüzümüzdeki, alnımızdaki kemiklerin arasında bulunan boşlukların iltihap peyda etmesi de baş ağrısına sebep olur. Devamlı baş ağrısına sebep olan bu iltihabı da teşhis ve tedavi edecek burun mütehassısıdır...

Göz hastalıklarının da bir çoğu baş ağrısı verirler. Göz kapaklarında iltihap bulununca, gözün içinde suyun tansiyonu artmasından ileri gelen glukan hastalığı olunca, baş ağrısı olur. Bunlardan daha mühimmi, insanın gözleri uzaktan yahut yakından iyi göremeyince, baş ağrısı gelmesidir. Bülûğ yaşına gelen gençlerden bir çoğunun çektikleri baş ağrısı bundan ileri gelir. O yaşta gözün uzaktan ve yakından görmek hassasına halel gelir. Bundan baş ağrısı meydana çıkar. Başı ağrıyan genç, göz mütehassısına muayene ettirilip te, gözlerinin uzaktan yahut yakından iyi görmesi için lüzumlu olan gözlük takılınca, baş ağrısı da kendi kendine geçer... Onun için gençler, baş ağrısına tutuldukları vakit, gözlerinin iyi görüp görmediği hatıra getirilmek ve iyi görmediği anlaşılınca, göz mütehassısına muayene ettirmek iyi olur...

Baş ağrısının buraya kadar saydığım sebepleri herkesin anlıyabileceği şeylerdir. Bunlardan başka, yalnız hekimlerin düşünecekleri ve teşhis edebilecekleri sebepleri, tabii, burada yazamıyacağım: Meselâ kan içerisinde bir urdan, belkemiği içerisindeki suyun tansiyonu artmasından ileri gelen baş ağrısı....

Fakat, hayatın sonbahar mevsimine gelmiş bayanlardan bazılarının çektikleri bir baş ağrısı vardır ki, onu da hatıra getirmek lâzımdır: Bunu da çok defa muayyen günlerin kesilmesine atfederler. Bununla beraber vücudün her tarafını yoklayıp cilt altında, bilhassa ensede, arkanın yukarı kısmında, omuzlara doğru yerlerde küçük küçük ve el altında tazyik edildiği vakit kıtır, kıtır eden yuvarlaklar bulunup bulunmadığını aramak iyi olur. Bunlar hissedilirse baş ağrısı sellülit hastalığından ileri geliyor demektir.

GÖRÜŞLER

Söz Politikanın 7.4.40

Yazan: Sabiha Zekeriya Sertel

Harpten evvel bütün dünya ekonomistleri, dünyanın geçirmekte olduğu buhranları karşılamak için mütemadî iktısadî çareler arıyor, fikirler biribiriyle çarpışıyor, fırkalar boğazlaşıyor, serbest iktısat, faşist iktısadı, sosyalist iktısadı bir harp meydanında çarpışan ordular gibi biribirleriyle harp ediyorlardı.

İçtimaiyatçılar çökmekte olan bir medeniyetin üstünde kurulacak yeni bir cemiyetin münakaşasını yapıyor, nelerin değişeceğini, nelerin değişmesi münasip olmadığını istidlâller, istintaçlar, radikal çareler, muhafazakâr prensipler, kökten koparan kasırgalı fikirlerle halle uğraşıyorlardı.

Filozoflar, zıddiyetler içinde günden güne bozulan insan münasebetlerini, daha yüksek bir moral, daha müsavi haklar, daha âdilâne düsturlar, daha hür prensiplerle tanzim etmek için, bütün dünya seyrini yeni formüllere, yeni bir tefekkür mekanizmasına bağlamıya çalışıyorlardı.

Şairler, edipler, bütün devirlerden gelen romantizm, lirizm, kübizm, fütürizm, realizm ve daha bir çok "izm" lerin fevkine çıkarak, cemiyet içindeki insanların ıstıraplarından bahseden, tabiati ve hayatı aksettiren daha hür, daha faydalı bir sanat yaratmak için şiir ve edebiyattan ziyade münakaşa hudutları içinde yuvarlanıyorlardı..

İlmin, fennin, iktısadın, içtimaiyatın geçirdiği bu keşmekeşler nihayet harp ismi altında patlayıverdi. İktısatçılar, dilini yuttu, içtimaiyatçılar, cemiyet tekâmüllerine bakarak verdikleri hükümlerin son karar kılacağı şekli tayin için koydukları prensiplerin hangisinin doğru, hangisinin yanlış olduğunu artık ispata çalışmıyorlar. Şairler, edipler, haniya o 1914 harbindeki vatanperverane şiirlerden hiç birini söylemiyorlar. İtalyada bir ormanın içindeki kulübesine gizlenen, ve bütün insanlığa harp teraneleri okuyan ne bir Danonçiyo'nun, ne de insaniyete isyan eden filozof şairlerin sesi duyuluyor.

"Sükût, sükût bahçeler dolusu"
"Düşün, düşün kitaplar dolusu"

Artık, Venedik taraçalarından gür sesle bağıran Mussolininin, Berlinin muhteşem salonlarında "Versailles" diye haykıran, 1914 — 1918 harbinin mesullerini bir söz tufaniyle idam eden Hitlerin de o gür sesi duyulmuyor. Sokaklarda siyasî prensiplerin arkasına takılarak, hak, hürriyet, demokrasi, faşizm, daha bir çok izm'ler bağıran halk sesleri de, top, tüfek, mitralyöz, bomba seslerini daha duymadan kesildi. Dünyanın bugünkü manzarasına bakınca insan, ne iktısatçının prensipini, ne içtimaiyatçının kanununu, ne filozofun protestosunu, ne şairin taşan heyecanını, ne de nümayişçinin feryadını sezebiliyor. Bütün bu sükûtun içinde yalnız G. E. Wells'in "Bir Hukuku Beşer Beyannamesi" nidası yükseldi, utopist müellifi gibi, bu narin sada da bu sükûtun içinde kayboldu, gitti...

Bu devrin, bu korkunç, bu devirlerden devirlere geçen insanlığın bugünkü muazzam sükûtu içinde yalnız politikacılar konuşuyor... Ne konuştuklarını, ne düşündüklerini, bütün bu ilim, sanat, iktısat, felsefe ulemasının halledemedikleri bu meseleleri nasıl halledeceklerini faş etmeden konuşuyorlar... Söz harbin diyorlar... Son söz belki onun, belki beklenmiyen sürprizlerin. Fakat şimdilik söz politikanın.

Şiirin, fikrin, felsefenin bu sükûtu karşısında, söylenecek bir mısra kalıyor:

Ey seyfü kalem. ey iki mahkûmu siyasi.

●

Samsunda hukukçulardan B. Halûk'a:

"Bahsettiğiniz ekalliyetin ismini bilmedikçe, oradan bu mesele hakkında ne tahkikat yapabilir, ne de üzerinde fikir yürütebiliriz. Daha sarahatle yazarsanız o vakit size fikirlerimi bildirebilirim."

Fatihte M. Atalay imzalı mektubun sahibine:

"Bahsettiğiniz mevzu üzerinde muhtelif defalar yazdım. Bu meselenin halli zaman işidir. İhtiyacın herkes farkındadır. Fakat icraat ne sizin, ne de benim istediğim gibi süratle yürüyemiyor."

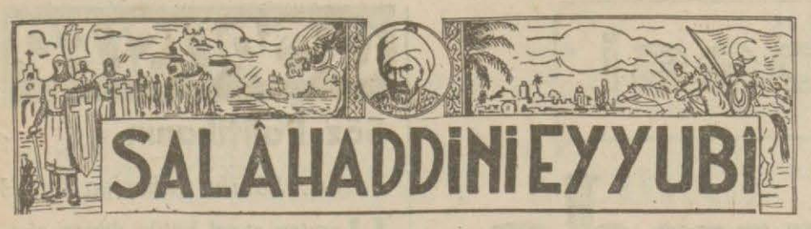

Tarihî Tefrika: No. 24 Yazan: ULUNAY

Şam Ordusu, Kahire Karşısında Çekiliyordu

Salâhaddin gelen ültimatomlara lâzım gelen cevapları veriyor, amcasının lüzumsuz yere kaçırdığı fırsatı telâfi çarelerini arıyordu.

Etrafa gönderilen keşif kolları ile bir gün Şam ordusunun bütün ricat hatlarının kesildiğini öğrendiler. Har be geçecek olsalar Şirkohun ordusu intizamına rağmen badireden kurtulamıyacaktı.

Şaverin dediği gibi çekilmek isteseler, bütün ordu bir hücum karşısında kalabilirdi.

Şirkoh yeğenine:

— Senin reyine itiraz ettiğime hata eyledim! diyordu. Daha o zaman Mısıra girseydik bir ümit vardı. Fakat, şimdi bu yolda bir harekete geçmek zorla felâkete atılmak demektir.

Salâhaddin, Nureddinden gelecek olan kuvvetle de bir şey yapılacağına ihtimal veremiyordu. Kuvvet ne zaman yetişecek? O vakte kadar düşman taarruz edecek olursa nasıl mukabele edecekler?

Birkaç gündenberi genç emîr, atına biniyor, yanına bir kaç kişi alarak uzun gezintiler yapıyordu.

Şam ordusunun geçebileceği yerlerde ehemmiyetli faaliyet vardı. Bundan Şirkoh ta kuşkulanıyor; şimdiye kadar muvaffakıyetten başka bir şey bilmiyen ihtiyar kumandan mesuliyeti doğrudan doğruya kendisine ait olan bir muvaffakıyetsizlikten endişe ediyordu.

Salâhaddin bir gün bizzat yaptığı keşif harekâtından dönmüştü. Şirkoha:

— Bu vaziyetten çıkabilmemiz için bir tek çare var, dedi.

— Nedir?

— Müstahkem bir mevki ele geçirmek ve sultandan gelecek kuvvetlere intizar eylemek.

— Doğrudur. Zira burada bizim için her an tehlike mevcut. Fakat hangi müstahkem mevkii ele geçirmeli?

— Ben bir kaç gündür tetkik ediyorum. Bu hususa en müsait şehir Belbis'tir. Şehir haraptır. Fakat Fatımiler burasını ehemmiyetine binaen güzel tahkim etmişler. Uzun müddet dayanabiliriz.

Şam ordusu ertesi gün hazırlandı. Kahirenin karşısındaki mevziden çekildi.

Herkese Mısırda yapılacak bir iş kalmadığından dolayı avdet edildiği söylenmişti. Şayia derhal Kahireye yetişebilecek tarzda yayılmıştı.

Ordu geri döndü, çölün yanından geçerek şehre yaklaşıldığı zaman Salâhaddin bütün emirleri topladı.

— Dostlarım, dedi. Çehrenizden anlıyorum ki, bu ricatten memnun değilsiniz. Fakat biz ricat etmiyoruz. Şamdan gelecek kuvvetleri burada beklememize imkân yoktu. Bir müstahkem mevki ele geçirip orada gelecek kuvvetlere intizar edeceğiz. Ona göre tertibat alınız. Derhal taarruza başlıyacağız.

Haber yayılır yayılmaz bütün askerde o derece büyük bir şevk uyandırdı ki, Bellisteki kuvvet müdafaaya vakit bulamadı. Şehir, bir kaç saat içinde kalesile beraber Şam ordusunun eline düştü. Şirkoh, muvaffakıyetinden emin olduğu için derhal sultana mufassal bir rapor gönderdi. Belbisin zaptı haberi Mısıra varır varmaz, Mısır ordusu ve Amorinin kuvvetleri şehri istirdat için süratle yola çıktılar. Fakat Salâhaddin şehrin muhasara edileceğini tahmin ederek Mısır ordusu gelinciye kadar müdafaaya hazırlandılar.

Şaver, şehri kolay kolay istirdat edemiyeceğini biliyordu. Şirkohun bu hareketini ancak şerefli bir sulh akdetmek suretile sultan nazarında mevkiini tahkim etmek maksadına atfediyordu.

Tekrar kaleye birini göndererek mükâlemeye memur etti. Bu sefer mükâlemede Şirkoh da bulundu. Fakat sözü tamamen yeğenine bıraktı. Şaver tarafından gelen murahhas:

— Vezir Ebu Şüca, şehrin böyle ansızın zaptını aradaki münasebat ile mütenasip görmüyor. Bir mütareke aktedilerek Belbisin tahliyesini istiyor! dedi.

Salâhaddin, artık eski nezaket ve ihtiyatlı lisanı ile cevap vermiye lüzum görmedi.

— Git, efendine söyle. Belbisi işgal etmemiz şehri zaptetmek için değildir. Kendisinin bize karşı yaptığı hareketten dolayı kendimizi emniyette görmek içindir. Sultanımızdan talimat gelinciye kadar burada bekliyeceğiz. İşte bu kadar.

— Vezir sizden kaleyi istirdat eder.

— Eetsin. Eğer edebilirse..

— Vezir Belbisi teslim ettiğiniz takdirde dermiyan edeceğiniz teklifatı kabul edecektir.

— Sultandan talimat gelinciye kadar bir şey söyliyemem.

— Talimat size ne suretle gelebilir? Şehir muhasaradadır.

— Talimat bize taze ve kuvvetli bir ordu şeklinde gelir. O zaman Mısır ve Kudüs ordularının ne vaziyette kalacağını vezir ile beraber düsünürsünüz.

Murahhas, şehirden çıktı.

Şirkohun gönderdiği sal sultan Nureddinin huzuruna çıkarak vaziyet hakkındaki raporu takdim etti. Nureddin okuduktan sonra Salâhaddinin babası Eyyubu saraya çağırtarak:

— Ya Ebu Yusuf, dedi, sana sefer göründü.

— İrade buyurursunuz.

— Esedüddin ile Salâhaddin Kudüs Kralı Amori ile Mısır kuvvetlerine mukavemet etmek için Belbisi işgal etmek suretile pek âkilâne davranmışlar. Onların imdadına bir kuvvet göndermek lâzım geliyor. Bu kuvvetin kumandasını sen deruhte edeceksin.

— Derhal Belbise harekete hazırlanıyorum.

— O halde nasıl imdatlarına yetişeceğiz?

— Sen kuvvetlerinle Kudüs kralı Amori'nin memleketine yükleneceksin.

Eyyup hafif bir tebessüm ile itmam etti.

— Ve Amori de tabii Belbiste Mısır ordusu ile beraber bulunan kuvvetleri Kudüse çağıracak.

— Vezir Şaver bu mühim muavenetten mahrum kalınca tabiatile Esedüddin ile uğraşamıyacak bir vaziyette bulunacak ve onun teklif edeceği müsalâhayı kabule mecbur olacak.

Eyyup, derhal silâh altına alınan mühim bir kuvvetin başına geçti. Kudüs kralının hudutlarını tecavüz ederek ilerlemiye başladı.

Belbiste muhasara edenlerle müdafaa edenler arasında belli başlı bir muharebe olmuyordu. Şaver daima Şirkohun kendi tekliflerini kabul edeceğini zannediyor ve anbean mütareke haberine intizar ediyordu

Beklediği mütareke başka bir şekilde kendini gösterdi. Mısır ordusu ile birlikte şehri muhasara eden haçlı kuvvetlerin reisi askerlerine bütün çadırları toplamaları emrini verdi. Muhasarayı idare eden Mısır kumandanı, bu anî hareketin esbabını sordu. Kendisine "Kralımız tarafından emir geldi, derhal Kudüse hareket edeceğiz! Her halde fevkalâde bir vaka olsa gerek. Başka bir şey bilmiyoruz!„ dediler.

Muhasara ordusu kumandanı vezire vaziyeti bildirdi.

Şaver de Kudüs kralının bu hareketinden bir şey anlamamıştı. Yanında bulunan haçlılara halifenin kendilerini zannettiklerinden ziyade in'am ve ihsana garkedeceğini, yalnız Belbis muhasarasını bir an evvel hitama erdirmek için ayrılmamalarını söyledi. Haçlılar:

— Kral böyle emretmiş. Kalamayızdan başka cevap veremediler.

Salâhaddinin Belbise girer girmez teşkil eylediği casus şebekesi onu muhasara ordusunun vaziyetinden haberdar etmişti. Haçlıların çekilmelerinin sebeplerini evvelâ Şirkoh anlamadı. Bunun sultan Nureddin tarafından Amoriyi para ile ikna etmek ve yahut kuvvetli bir ordu göndermek sayesinde olduğunu zannediyordu.

(Devamı Var)

BİTARAFLAR
Vaziyetlerini Tayine Mecburdurlar

(Başı 1 incide)

raf memleketlerle ticaret muahedeleri aktederek, bazı ihraç mallarını kapatarak ablokayı kuvvetlendirmiye çalışıyorlardı.

Bu defa harbi hızlandırmak ve ablokayı sıklaştırmak kararı verilince, ortaya bir bitaraflar meselesi çıktı. Müttefikler bu delikleri kapamıya karar vermişlerdi. Bu delikleri kapayabilmek için de bitarafların artık komisyonculuk yapmasına, yahut el altından Almanyaya mal satmasına müsaade edilmemesi kararlaştı.

Şimdi Balkan devletleri de dahil olduğu halde bütün bitaraf memleketler müşkül vaziyettedirler. Artık ya Almanyayı veya müttefikleri gücendirmeksizin bitaraflıkta devam etmek hayli güçleşecektir. Anlaşılıyor ki, müttefikler de, beynelmilel kanunlara riayet endişesini bırakarak katî hareket edecek ve icap ederse bitaraflıklarını muhafaza etmiyen devletleri tazyik edeceklerdir.

Bu kararın tatbikine evvelâ İsveçten başladılar. Şimdiye kadar Alman gemileri Norveç kara sularından geçerek Almanyaya İsveçin demir cevherini taşıyorlardı. Müttefikler, İsveç ve Norveçe bir nota vererek şimdiden sonra bu kaçakçılığa müsaade etmiyeceklerini, Almanyaya demir cevheri vermekten vazgeçmezlerse kara sularına girerek Alman gemilerini tevkif edeceklerini bildirmek üzeredirler. Bu demir cevheri, Alman harp sanayiinin ruhunu teşkil eder. Alman sanayii bu cevheri bulamazsa işliyemez.

Müttefikler ikinci hamle olarak, Almanyanın Romanya ve Sovyet Rusyadan temin etmekte olduğu petrolün Almanların eline geçmesine mâni olmıya çalışacaklardır. Bunun için takip edecekleri yolu gizli tutuyorlar. Fakat harbe müncer olması mümkün olan ihtimalleri de göze alarak katî bir harekette bulunacakları anlaşılıyor.

Bu arada, Almanyaya komisyonculuk yapmakta olan İtalya ile, Almanya için bir anbar hizmetini gören Balkanların da iktısaden sıkıştırılacakları muhakkak gibidir.

Binaenaleyh, bitaraflar artık vaziyetlerini tayine mecbur clacaklardır. Ya Almanya ile beraber yürüyüp mahvolmayı göze alacaklardır; yahut müttefiklerle elele verip zaferden sonra istiklâl ve istiklâllerini kurtarmıya çalışacaklardır.

Bu sebeple bugün harp, en nazik safhasına girmiştir. Çünkü harbin bütün Avrupaya yayılması tehlikesi başgöstermiştir.

Tuğyandan Sonra

(Başı 1 incide)

tehdidi altında bulunduğundan tahliyelerine devam edilmektedir. Bu köyler halkı yüksek tepelerde çadırlarda ve civar köylere yerleştirilmektedir.

Karayaka, Sestek ve Sımsak köylerinden şimdiye kadar haber alınamamıştır. Nakliyat, Mellibuk ile Kalekale köyleri arasında işliyen kayıklar vasıtasile temin edilmektedir.

Münakalât temin edilemedi

Amasya, 6 (Tan Muhabiri bildiriyor) — Sular, bazı mıntakalarda azalmıya başlamıştır. Fakat, münakalât henüz temin edilememiştir. Kurtarma işlerinde çalışmak üzere Samsundan buraya 18 kişilik bir amele kafilesi gelmiştir.

Ağaçlara sığınıp dört gündenberi imdat bekliyenlerden 40 kadarı kurtarılmıştır. Diğerlerinin de kurtarılmasına devam ediliyor.

İstasyonda mahsur kalan memurlara kayıklarla yiyecek gönderilmesine devam ediliyor.

Bir Holanda Devriyesi Kaybolmuş !

Amsterdam, 6 (A.A.) — Geçen çarşamba günü bir Holanda devriyesinin Alman hududu civarında ortadan kaybolduğu bugün ifşa edilmektedir.

Limburg Koerier, bu hususta diyor ki: "Bu devriye Svalmen mıntakasında hududu bekliyordu. Burada hudut işaretleri filân hiçbir şey yoktur. Yalnız bir orman vardır. Binaenaleyh yolu şaşırmak pek kolaydır.

Perşembe sabahı saat 2 de diğer bir devriye evvelkini değiştirmek üzere oraya geldiği vakit diğer devriyeden eser bulamamıştır.

Kaybolan devriye bir çavuş, bir onbaşı ve sekiz askerden ibaretti.

Müttefikler, İsveç Ve Norveç'e Ayrı Ayrı Birer Nota Verdiler

(Başı 1 incide)

Koht, Norveç bitaraflığının tayyareler tarafından ihlâli hakkında da şunları söylemiştir.

Beşi Almanyaya, onu İngiltereye ve altısı da Rusyaya ait olmak üzere bu hususta 21 protesto yapılmıştır Bu protestolardan bir kaçına bu üç memleket verdikleri cevaplarda Norveç bitaraflığının ihlâli mevzuubahis olmadığını bildirdiler Fakat ben diyeceğim ki, topraklarımızın son zamanlarda ecnebi tayyareleri tarafından ihlâli ancak kasdî olabilirdi. Londra ve Berlinde muhariplerin, hiç bir askerî hedefe yaramıyacak olan bu gibi hareketlerden içtinap edeceklerini ümit eyleriz. Bundan böyle protestolarla iktifa etmemiye karar verdik. Topraklarımız üzerine gelecek olan her ecnebi tayyaresini düşüreceğiz.„

Altmark hâdisesi hakkında Koht demiştir ki:

Chamberlainin ve Churchilin son nutukarından sonra kuvvetle ümit ediyorum ki, İngiltere enternasyonal kaideleri ne de bizim bitaraflığımızı ihlâl etmek niyetinde değildir.

Koht, deniz harbi hakkında şu sözleri söylemiştir:

"Hudutlarımız haricinde yapılmak ta olan bu harp bize en vahim zararları vermektedir. Harbin başından beri 120 bin tondan fazla 52 gemi ve 392 denizci kaybettik. Bundan başka, bu gemilerimizin büyük bir kısmı mayinler olmıyan yerlerde ve enternasyonal kaideler hilâfında vuku bulduğunu zannetmek mecburiyetinde olduğumuz şartlar içinde batırılmıştır. Bazı ahvalde vapurlarımızın mayine çarparak mı yoksa torpillenerek mi battığını tesbit edemedik.Fakat bazı ahvalde katî olarak müşahade ettik ki, vapurlarımız ya denizaltıları, ya harp gemileri yahut ta tayyareler tarafından batırılmıştır.

Norveç Hariciye Nazırı, Norveç'in, Fin harbine her askerî müdahaleye bu yüzden mâni olduğunu söylemiş ve İskandinavya devletleri arasında tedafüî ittifak akdi için, Fin — Sovyet münasbetlerinin tavazzuhunu beklemek lâzım geldiğini anlatmıştır.

●

Bununla beraber İskandinavyalıların asıl vaziyeti, müttefiklerin notasına verecekleri cevap ile anlaşılacaktır ve bu cevap beklenmektedir.

İktısadî harp cephesinin gedikleri ni kapamak için bu bitaraf devletler müttefiklere yardım edcekler mi, etmiyecekler mi? Bugün en çok merak edilen nokta budur.

Fransada Harp Komitesi mühim kararlar verdi

Paris, 6 (Hususi) — İktısadî harp komitesi bugün Şotan'ın riyaseti altında toplanmış, toplantıyı müteakıp Şotan bir çok mühim meseleler üzerinde kararlar verildiğini söylemiştir.

Başvekil Reynaud, bugün Fransanın Belgrat elçisi Bruferi, Roma büyük elçisi Poncet'yi ve General Veygand'ı kabul etmiştir.

Salı günü âyan meclisinde yapılacak gizli celse ile parlâmentonun Cuma günü yapacağı umumî toplantıya büyük ehemmiyet atfedilmektedir. Matbuat bununla meşgul olmaktadır. Fransanın dahilî vaziyeti bu müzakerelerden sonra aydınlanmış olacaktır.

Balkanlarla ticareti takviye

İktısadî harbin diğer cephesi olan Cenubu Şarkî Avrupaya gelince, bu saha ile ticareti takviye edecek olan İngiliz kumpanyasının teşekkülü Almanyada çok fena karşılanmıştır. Almanlar, bu teşekkülü, harp tedbiri sayıyorlar. İngilizlerse, bunun daimî bir tedbir olduğu ve harp başlamadan evvel hazırlandığını söylüyorlar.

İngiltere ile Balkanlar arasında ticaret işleriyle meşgul olacak olan İngiliz korporasyonu 15 Nisanda teessüs edecektir. Korporasyon mahalli temaslara geçmek üzere mümessillerini o gün Balkanlara gönderecektir. Korporasyon evvelâ Belgratta işe başlıyacaktır. Mütehassıslar, buna benzer diğer şirketlerin teessüsü muhtemel olduğunu bildirmektedirler.

●

Deniz Harbinin ortaya çıkardığı meseleleri müzakere için bir Holanda heyeti yakında Parise gelecektir. İsveçle Fransa arasındaki müzakerelere devam edilmektedir.

Bitaraf memleketlerde tefsirler

Ablokanın teşdidi kararı, bitaraf memleketlerde muhtelif tefsirlere yol açmıştır. Müttefiklerin Avrupanın cenubu şarkisindeki memleketlerle ticarî münasebetlerini azami derecede inkişaf ettirmek üzere giriştikleri teşebbüsleri mevzuubahis eden ve hükûmetin naşiri efkârı olan Macar (Est Ujusag) gazetesi şöyle yazmaktadır:

"Macaristan mallarını ecnebi memleketlerine satmakla memnun olacaktır. Fakat hiç kimse önce en kıymetli şey olan istiklâli ve adalete müstenit talepleri için pazarlığa girişeceğini ümit etmemelidir.„

Belgratta çıkan (Politika) gazetesi de şu dikkate değer mütalâayı yürütüyor:

"Almanyaya yiyecek ihraç ediyoruz. Bunun mükâfatını pek yakında etsiz kalmak suretile göreceğiz Yugoslavların çektiği mahrumiyetler, ablokadan değil, nazilerin iştihasını tatmin yüzündendir. İçtimaî ve iktısadî bünyemizde ciddî bozukluklar vukuundan korkmalıyız.„

Diğer taraftan Havas, Belgrattan şu haberi veriyor:

Yugoslavyada Alman sermayesile ihracat müesseseleri kurulmasile Almanyaya yiyecek maddeleri ihracatının artması neticesinde fiyatlar o kadar artmıştır ki, içtimaî muvazenenin bozulması tehlikesi başgöstermiştir.

●

Alman gazeteleri ise, bitarafları, bu vaziyet karşısında katî bir vaziyet almıya davet ediyorlar ve harbin yeni bir safhaya girecek gibi göründüğünü, fakat müttefiklerin ne şimal de, ne de cenubu şarkideki muvaffakıyetsizlik çıkmazından kurtulamıyacaklarını iddia ediyorlar.

Japonya, ablokanın tatbikini istemiyor

Bir Japon gazetesinin haber verdiğine göre, Japon hükûmeti, bitarafların ticaretini himaye için görüşmelere başlamak üzere Londradaki sefirine talimat vermiye karar vermiştir. Bu karar aşağıdaki sebeplere dayanmaktadır:

1 — İngilizler kaçak kontrolünü çok ileri götürmek suretile muhariplik hukukunu suiistimal etmiştir.

2 — Japonya, Uzak Şarkta ve Vladivostok limanının, Almanlar için deniz üssü olarak kullanılmasına şiddetle muhalefet edecektir. Japonyanın bu hattı hareketi Avrupa harbi sebebile Japonyaya yakın denizlerde karışıklıklar vukua geleceği korkusundan değil, daha ziyade Japon hükûmetinin harbe müdahale etmemek siyaseti takibini arzu etmekten mütevellittir.

İngiltere, ablokayı bütün dünyaya teşmil emelindedir ki, bu da Japonya ile Mançuko ve Almanya arasında mevcut ve Japon ticaretinin temelini teşkil eden münasebetleri için oldukça tehlikelidir.

Reynaud'nun Haritası Münakaşası Uzadı

Paris, 6 (A.A.) — Fransız ve ecnebi matbuat mümessilleri, İtalyada nahoş bir şekilde tefsir edilen ve bazı Amerikan mahfillerinde Reynaud ile Sumner Welles'in harp gayeleri hakkında görüştükleri kanaatini husule getiren Avrupa haritasını görmeğe davet edilmişlerdir. Bir mecmua tarafından neşredilmiş olan bu harita, Sumner Welles ile görüşmekte olan Reynaud'nun bürosunun çekilmiş bir fotoğrafında görülmektedir.

Matbuat mümessilleri bunun Anschluss'dan evvelki zamana ait eski bir Avrupa haritası olduğunu ve Almanya ile Rusyanın yeni hudutlarının mürettipler tarafından hatalı bir şekilde çizilmiş olduğunu görmüşlerdir. Haritada İsviçrenin ve Danimarkanın hudutları gösterilmemiş olduğundan, bu iki memleketin arazisi Almanyaya aitmiş gibi görünmektedir. Haritada Balkanlar bile gösterilmemiştir.

Casusluk Suçluları Tekrar Muhakeme Ediliyorlar

İzmir, 6 (TAN) — Casusluktan suçlu Bulgar tebaasından Tapamarti, amele Kiryos, otelçi Fingoviç ve Metropolithane kâtibi Lâmbo haklarında İzmir ağır ceza mahkemesinin beşer sene hapis olarak verdiği karar, ceza az görülerek ikinci defa temyiz heyeti umumiyesince nakzedilmiştir. Casusların muhakemesine yeniden başlanacaktır.

Rusyadaki Almanlar Geri Dönmek İstiyorlar

Bükreş, 6 (A.A.) — Cernauti'den bildirildiğine göre, Sovyet sınaî merkezlerinde bulunan Alman mühendisleri ve mütehassısları Almanyanın Moskova Elçisine memleketlerine dönmek istediklerini bildirmişlerdir.

Sovyet mühendisleri ve işçileri bunların her teşebbüsüne itiraz etmektedirler. 8 senedenberi Sovyet fabrikalarında kasden tahribat yapılmakta ve iyi maaş alan ecnebi teknikçilerine ve mühendislerine karşı daimî bir husumet gösterilmektedir. İyi haber alan mahfillerde hasıl olan kanaate göre, 1928 den 1932 senesine kadar Sovyetler Birliğine büyük bir kısmı Alman olmak üzere, 40.000 kadar ecnebi mütehassıs girmiştir. Bunların dürüst muameleleri Sovyetleri dilgir etmiştir. Müşahitlerin anlattıklarına göre, Alman harp siparişlerine nezaret etmek üzere son zamanlarda Rusyaya giden nazi mühendislerine karşı Moskova hükûmetinin gösterdiği hüsnü niyete rağmen, bu mühendislerin vazifelerini matlûp şekilde başaracakları şüphelidir.

Alman siparişleri hakkında da müşahitler, naziler Rusyaya günde 4 — 5 teknik malzeme treni göndermekte iseler de, Sovyetlerin buna mukabil Almanlara iptidaî maddeler göndermekte istical etmediklerini beyan etmektedirler.

SOVYET - FİN Münasebetleri Düzeliyor

Helsinki, 6 (A.A.) — Dünyanın her tarafında Finlandaya yardımlar yapılmaktadır. Bugün haber verildiğine göre, Tokyodaki Finlanda Sefaretine 4000 yen tevdi edilmiştir. Bu parayı Japonlarla Japonyada mukim Finlandalılar vermişlerdir.

Moskovadan Stockholm Tidningen gazetesine bildiriliyor: Finlanda ile Sovyetler Birliği arasındaki münasebetler bu ay içinde yeniden teessüs edecektir. Sovyetler Birliğinin Riga Sefiri Zotov, büyük bir ihtimalle Helsinkiye tayin edilecektir.

Rovaniemi, 6 (A.A.) — Petsamo mıntakasından çekilmekte olan Sovyet kıtaatının harekâtı çok şiddetli kar fırtınaları yüzünden teahhura uğramaktadır. Sovyet kıtaatı techizatlarından bir kısmını terketmek mecburiyetinde kalmıştır.

Zonguldak - Çankırı Yolunda Bir Kaza

Zonguldak (Tan Muhabirinden) — Martın 29 unda Zonguldaktan Çankırıya giden marşandiz treni İldizım istasyonu ile Küllüce istasyonu arasında yoldan çıkmıştır. Lokomotif çamura saplanmış, vagonlar parçalanmıştır. Nüfusça zayiat yoktur. Yalnız ateşçi İsmail ağır surette yaralanmıştır.

Kaş Bataklıklarına Bir Milyon Okaliptüs Dikiliyor

Kaş, (TAN) — Etrafına bir felâket halinde sıtma saçan ova Geleniş - Karagül bataklıklarının kurutulmasına devam ediliyor. Üç mühendisin nezareti altında şimdiye kadar 45 bin okaliptüs fidanı dikilmiştir. Bu adet önümüzdeki yıllarda bir milyona çıkarılacak, bugünkü bataklıklar yeşil bir ova halini alacaktır.

Erzurumda Köylünün Endişesi

Erzurum, (TAN) — Kış hâlâ bütün şiddetile devam ediyor. Hayvanatın yiyeceği hususunda kıtlık olması ihtimali, çiftçiyi düşündürmektedir. Ot ve saman kalmamıştır. Saman 3, ot 6 — 7 kuruşa yükselmiştir. Köylü, hayvanlarının çoğunu satmakta, veya kesmektedir.

TAN Gazetesi

İlân Fiyatları

1 inci sayfa santimi	400
2 " " "	250
3 " " "	200
4 " " "	100
İç sayfalarda	60
Son sayfa	40

Dikkat:

1 — 1 santim: gazetenin ince yazısile 2 satırdır.
2 — İlânların fiyatı gazetenin tek sütunu üzerine hesaplanmıştır.
3 — Kalın yazılar da gazetede kapladığı yere göre santimle ölçülür

AMERİKA MEKTUPLARI

Otomobilden nefret etmek için Detroid sokaklarında dolaşmak kâfidir: Toprak üstünde hiçbir satıh kalmamıştır ki, otomobil oraya hücum edip zaptetmesin.

Amerikanın Beşinci Şehri: Detroid

Yazan:
Zeki Mesut Alsan

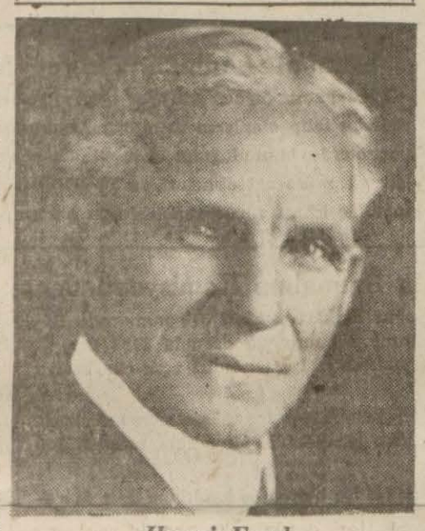

Henri Ford

Amerikanın olduğu gibi, Amerika şehirlerinin de tarihi yoktur. Tarih olmayınca, tarihin doğurduğu şeylerin de bulunmıyacağı tabiidir. Amerikan şehirleri, bu bakımdan, hâlâ bir koloni mahiyeti arzederler. Zengin, kalabalık ve her gün göz ile görülecek derecede inkişaf eden bir koloni... Onun tek heyecan kaynağı, insana verdiği hayret duygusundadır. Ve bu kolonide okunan şey, tarih değil, ancak günlük gazetedir. Fakat Amerikan gazeteleri gibi, mufassal ve hayatın her cephesini kavrayan büyük bir gazete...

Detroid 1701 de Fransızlar tarafından kurulmuş, 1763 te İngilizlere geçmiş ve 1783 tarihinden itibaren de Amerikalı olmuştur. O, şimdi bir milyon altı yüz bin nüfusile, büyüklükte, Amerikanın beşinci şehri olmak derecesini taşımaktadır. Detroid bilhassa son seneler zarfında çok [illegible] dört yüz altmış beş bin imiş.. Demek ki, otuz sene içinde nüfusu hemen dört misline yakın artmış.. Tabiî bu artma, her Amerikan şehrinde görüldüğü gibi, içten değil, dıştan vuku bulan bir artmadır. Amerikan şehirlerinin gıdası muhacerettir. Onlar, emme tulumba gibi insan çeke çeke büyürler.

Ancak insan çekmek ve onu beslemek kolay değildir. İnsan ancak, ümidinin tahakkuk edeceğini sandığı yerlere gider ve bu ümidin başlıca mevzuu yaşamak ve para kazanmaktır... Ancak bunu kolaylıkla temin eden şehirlerdir ki cazibelerini artırmışlar ve hayret edilecek şekil ve süratte birden büyümüşlerdir. Detroid bu nevi şehirler arasında, ve hattâ başında bulunuyorsa, bunu, her şeyden evvel Amerikan otomobil sanayiinin merkezi olmak sıfatına ve şansına borçludur. Otomobilin zamanımız ve bilhassa Amerika için ne demek olduğu düşünülürse, Detroidin haiz olduğu imtiyazın kıymeti, daha iyi anlaşılır. Otomobil, modern hayatın belki de en tipik tezahür ve ifadelerinden biridir.

Onun için, Detroid ile Ford kelimeleri, biribirini ikmal eden mefhumlar haline girmiştir. Fakat Detroid, yalnız Ford'dan ibaret değil.. Orada General Motors, Crysler, Packard gibi diğer âlemşümul büyük otomobil müesseseleri de yer almışlardır. Amerikada yapılan bütün otomobillerin yüzde yetmiş yedisi Detroid mahsulüdür. Zamanımızın ihtiras mevzuundan başlıcasını teşkil eden otomobilden nefret etmek için, Detroid sokaklarında dolaşmak kâfidir. Toprak üstünde hiçbir satıh kalmamıştır ki, otomobil oraya hücum edip zaptetmesin... Herkese evinin önüne: "Burada otomobil durması yasaktır,, levhasını koyduracak dereceye çıkan bu hücum şüphesiz ki, insanın rahatını ve sıhhatini bozacak mahiyettedir. Amerikada bir otomobil hastalığı olduğunu işitirdim. Fakat hastalığın derecesini Detroid'de daha iyi anladım. Vâkıa otomobil, faydalı bir icattır. Ve hattâ kapılarının önüne: "Burada duran otomobillerden yirmi beş santim alınır,, levhasını asanlar da vardır. Bununla beraber, icadın faydası, yaya yürümiye nisbetledir. Bir gün Amerikada herkese bir otomobil düşer ve artık hiç yaya kalmazsa, otomobilin zevki ve sürati hangi ölçüye göre anlaşılacaktır?

Detroidin yeni bir şehir olduğunu düşünerek onu pırıl pırıl yüze güler, ve taze renkleri ile ruha neşe verir bir vaziyette tahayyül ediyordum. Dünyada tasavvurumun dununda çıkan şeylerden biri de Detroid şehridir. Vâkıa onun da dama tahtası gibi doğru caddeleri, yeşil bulvarları, çiçekli parkları, ve göğe ulaşan grassiyelleri vardır. Onun da Art Center denilen ve klâsik mimari üslûbuna göre yapılmış binalardan mürekkep bir sanat mahallesi çehresini süslemekte ve ruhuna az çok bir asalet vermektedir. Hele Masonic Temple denilen mason mabedi, dünyanın 'En güzel mason locası,, rekorunu da taşımak itibarile Detroidin haklı olarak koltuğunu kabartmaktadır. Detroidin dekor çelengi yalnız bundan ibaret değil... O, bir de General Motors bildingi ile dünyanın en büyük büro merkezini sinesinde taşımaktadır. Bundan başka 28 katlı Fisher bildingi de 1928 senesi Amerikan mimarî mükâfatını kazanmıştır. İşte bütün bunlar ile, Detroid, büyük şehirler arasında, başını gurur ile kaldırarak mevki alabilir. Fakat ben ona, büyük değilsin demedim, güzel değilsin, diyorum.

Çünkü o isli yüzü ile vaktinden evvel ihtiyarlayıp acemi rötuşlar ile buruşukluklarını kapatmak istiyen kadına benziyor. Bu iş, fabrikalar ve otomobiller vücude getiriyor, o derecede ki, iş, ağaçların ve çiçeklerin rengine kadar tesir yapıyor. Ve her şeyin tazeliğini bozuyor... Eğer beyaz insanların sayısı çok olmasaydı, sokaklarda sık sık gördüğüm zencileri bile bu isin hücumuna maruz kalmış kimseler sanacaktım. Kirli renk Detroidin hâkim rengidir. Siyah belki omuzlarında tarih yükünü taşıyanlara uygun bir renk olabilir. Fakat hâlâ büyüyen, ve gençliğini caddelerinin henüz şekillenmemiş bünyesile isbat eden bir şehre bu renk muvafık düşmüyor.. Fakat ya o, ya bu.. Detroid bir su şehri, bir eğlence yeri değildir ki, güzelliğine başka şeyleri feda etsin... Detroid her şeyden evvel bir fabrika şehridir.. Ve tabiî olarak fabrika şehrine has çirkinlikleri sinesinde taşıyacaktır.

Fabrika şehri demek, patron ile amelenin, yani servet ile fakrin bir arada yaşaması demektir. Detroid'de bu hâdiseyi canlı bir surette görüruz. Büyük bildingler yanında baraka gibi kalan hakir binalar... Villâlar mahallesinin öte tarafında sefalet mıntakaları.. Şehirde nasıl biribirine zıt manzaralar husule getiriyorsa buralarda yaşayan insanlar da biribirinden çok aykırı hayat levhaları arzediyorlar... Patronlar bir sınıftan bir milliyetten ise de işçiler de hemen bütün dünya milletleri temsil edilmiştir. Onlar arasında türlü diller konuşuluyor... Ve türlü hayat tarzları hâlâ devam ediyor ve ancak bir ihtiyaç, bir ümit onları birleştiriyor, ve onlardan bir sınıf, bir millet vücude getiriyor.

Çünkü onlar artık Detroid'de kendi eski memleketlerinin kavgalarını, ihtiraslarını unutmuşlar ve şimdi yalnız yaşamak ve biraz da para kazanmak arzusunu başlıca hayat hedefi tanımışlardır. Detroid'de en mühim hayat meselesi servetin istihsali ve tevzii noktasında toplanıyor. Modern hayatın da en büyük muammasını bu mesele teşkil etmiyor mu?

Detroid ziyareti ancak Ford fabrikalarının ziyareti ile tamam olur.. Parise giden nasıl Eyfel kulesini görecekse Detroide gelen her kes te Ford fabrikasını mutlaka gezecektir. Çünkü bu ziyaret Detroid'in klâsik turu içindedir. Ford malûm olduğu üzere otomobil fabrikalarının en zengini, en büyüğü, ve gerek teknik icatlar, gerek işin tarz ve bölümündeki yeni buluşlar bakımından en enteresanıdır. Ford fabrikalarını ziyaret deyince bunun mânası üstünde de bir lâhza durmak icap eder. Ford müessesesi biribirini takip eden bilmem kaç fabrikadan müteşekkil bir şehirdir ki, içinde yalnız otokarla dolaşılır, ve bir şehir gezilir gibi, yalnız bazı enteresan noktalar üzerinde durularak umumî bir fikir alınır. Tek tek onun her şeyini görmek güne, haftaya değil, aylara muhtaç olan bir şeydir. Zaten bu kadarının bize lüzumu da yok... Bir saat süren otokar cevelânı ile anlıyoruz ki, bir otomobilin her şeyi burada yapılıyor. Ve işin her parçası işçinin önüne gelerek azamî ihtisas ve randıman dahilinde görülüyor. Zincir usulü, zaten artık Ford'dan çıkarak bütün Amerika sanayiinin malı olmuştur. İnsan Ford müesseselerini gezerken, bir adamın nasıl olup ta böyle muazzam bir eser vücude getirdiğine şaşıyor ve Fordu, ister istemez tarihin büyük simaları ile mukayese etmiye kalkışıyor... Meselâ o da kendi nevinde bir Fatih, bir reformatör değil midir? O toprak fethetmemiş olsa bile onun ifade ettiği serveti fethetmiştir.. O, bir dinî veya içtimaî bir düstür yaratmamış olsa bile, onlar kadar mühim, onlar kadar müessir iktısadî prensipler ortaya atmıştır. Ford, otomobili ile dünya hayatı üzerinde rol oynamış ve tarihe geçmiştir.

Detroid'in simasına ve umumî karakterine Ford fabrikaları ve diğer büyük otomobil müesseseleri hâkim olmakla beraber, tabiati, ona bazı hoş ve güzel noktaları da esirgememiştir. Bu noktalarda, fabrika gürültülerinden uzak, sular, ağaçlar, çiçekler ve daha parlak ve neşeli renkler, ve açık ufuklar ile başbaşa kalmak imkân vardır. Detroid'i Kanadadan ayıran Detroid nehri, vâkıa şehir yanında, liman tesisatı ve suyu kirleten vapurların vücudü ile şiirin değil, servetin hizmetçisi olmuştur. Fakat biraz ilerde Belle İsle denilen adayı yaratmış ve insanlar da nasılsa burasının kıymetini takdir ederek onu ağır sanata değil, ince ve güzel sanata tahsis etmişlerdir. 3,6 kilometre uzunluğunda ve 1,6 kilometre genişliğinde olan bu adada güzel bir park vücude getirilmiştir. Tenezzüh, oyun, spor ve eğlenceye müteallik ne tasavvur edilebilirse onların hepsi bu parkta görülür... Plâjlar, golf ve tenis yerleri, klüpler, açık ve kapalı koşu mahalleri, gazinolar, serler, adacığın her noktasında neşeli bir faaliyet hüküm sürmesini temin ediyorlar. Nihayet parkın küçük bir hayvanat bahçesi de vardır. Ford fabrikaları kadar bu ada, ve parkı da Detroid'in iftihar ile gösterdiği varlıklardan biridir. Amerikalılar gibi istihsali her bakımdan en randmanlı bir şekilde tanzim etmesini bilen insanlar, tabiî, neşenin, insan sâyi üzerindeki kıymetini anlamışlar ve ou besliyecek vasıtaları ihmal etmemişlerdir.

Şehirde bile tiyatro ve musiki hayatına büyük bir ehemmiyet atfedilmektedir. Yukarda bahsettiğimiz, güzel mason locasının başlıca kullanıldığı mevzu musikidir. Mevsiminde Detroid'in maruf olan senfonik konserleri burada veriliyor ve her Amerikan şehri gibi Detroid de biraz asalet ve biraz tarih kazanmak için müzelerine ehemmiyet veriyor. Fakat bütün içleri ve dışları tarih ve sanat ifade eden bu eserler, ticaret ve endüstri bildinglerinin azameti yanında sönük ve sükûti kalıyorlar. Artık gratsiyellerde süsleniyorlar ve para sayesinde mermerleri ve bronzları kendilerine bendederek yalnız hayret değil, biraz zevk te uyandırmıya çalışıyorlar. Fakat bütün bunlar Detroidi ilk gördüğüm anda zihnimde vücut bulan şu mukayeseyi izale edemedi: Detroid, sayısız otomobilleri ile, hamam böceklerinin istilâsına uğrayan ve insanda ilk başta [illegible] asrî, fakat isli bir hamam manzarası göstermektedir.

RADYO

ANKARA RADYOSU

Türkiye Radyodifüzyon Postaları
Türkiye Radyosu Ankara Radyosu
Dalga Uzunluğu

T. A. P.	31.7 m.	9465 Kcs.	20 Kw
	1648 m	182 Kcs	120 Kw

Pazar, 7. 4. 1940

12.30 Program ve Memleket saat ayarı, 12.35 Ajans ve Meteoroloji haberleri, 12.50 Müzik. Çalanlar: Ruşen Kam, Cevdet Kozan, Vecihe, Reşat Erer. Okuyanlar: Muzaffer İlkar, Müzeyyen Senar. 13.30 - 14.30 Müzik: Küçük orkestra (Şef: Necip Aşkın), 18.00 Program ve Memleket saat ayarı, 18.05 Müzik: Radyo caz orkestrası. 18.30 Çocuk saati, 1855 Serbest saat, 19.10 Memleket saat ayarı, Ajans ve Meteoroloji haberleri, 19.30 Müzik. Çalanlar: Reşat Erer, Ruşen Kam, Vecihe, Cevdet Kozan Okuyanlar: Müzeyyen Senar, Muzaffer İlkar. 20.15 Konuşma (Tarihten sayfalar), 20.30 Müzik: Fasıl heyeti, 21.15 Müzik: Macar viyolonisti Alexander Vegh'in resitali, 22.05 Müzik: Melodiler (Pl.), 22.15 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, Ziraat, Esham - Tahvilât, Kambiyo - Nukut borsası (Fiyat). 22.30 Ajans spor servisi, 22.40 Müzik: Cazband (Pl.), 23.25 - 23.30 Yarınki program ve kapanış.

Ecnebi İstasyonlarında Türkçe Neşriyat

Belgrad: Saat 19 da kısa dalga 48; Paris Saat 19,45 de kısa dalga 40, orta dalga 255; Tiran: Saat 20.15 de kısa dalga 50,55 de; Roma: Saat 21.30 da orta dalga 250 Londra: Saat 18.55 de kısa dalga 20, 31,5

ASKERLİK İŞLERİ :

Üsküdar Askerlik Şubesinden:

1 — 939 yılı yüksek mektep mezunları ve daha evvelki seneler mezunu olup, kısa hizmet şeraitini kazanmış ve askerliğine karar verilmekle beraber askerî yüksek ehliyetli bulunanlardan muhtelif sebeplerle yedek subay okuluna gönderilmemiş olanlar.

2 — 939 yılında yedek subay okuluna sevkedilmiş olup ta geri çevrilmiş olanlar.

3 — Yedek subay okulu devresinin üçte birinden fazlasına devam edememiş halen serbest bırakılıp müteakip devreye girecekler.

4 — Askerliklerini tam hizmetli olarak yaptıktan sonra tahsillerini lise ve daha yukarı devreye çıkarıldıklarını resmi vesika ile ispat ederek yedek subay olmak istiyenler.

5 — 1 - Mayıs - 1940 günlemecinde okulda bulunmak suretinde sevkedilecek-lerden 940 yılı Nisanın onuncu gününe kadar ellerindeki vesaikle birlikte Şubeye müracaat edeceklerdir. Taşrada bulunanların bulundukları yerin en yakın askerlik şubelerine baş vurmaları lâzımdır.

Eminönü Askerlik şubesinden:

Süvari Gedikli Başçavuş Abdülkadir oğlu Ahmedin kısa bir zamanda şubeye gelmesi.

HALKEVLERİNDE:

Beşiktaş Halkevi tarafından Beşiktaş Jimnastik Klübü Şeref stadında vücude getirilen atış poligonu açılmıştır. Her gün saat 15 ten itibaren atış yapılacaktır. Atış yapmak istiyen kadın ve erkek vatandaşlarımızın her gün Beşiktaş Halkevi idare memurluğuna müracaat etmeleri.

Üsküdar ve Kadıköyün İmar Plânları

Üsküdar ve Kadıköy cihetlerine ait imar nâzım plânı ikmal edilerek Şehir Meclisine verilmiştir. Bu semtlere ait tatbikat plânları üzerinde çalışılmaktadır. Plâna göre Üsküdar ve Göztepe taraflarından Kadıköye gelecek bütün yollar, Kadıköy iskelesinde nihayet bulacaklardır. Bunun için iskelenin arkasında büyük bir meydan bulunacaktır. Rıhtım bir miktar daha genişletilecektir.

Haydarpaşa Lisesi civarında spor ve müsabaka sahaları meydana getirilecektir. Karacaahmet mezarlığının hududu genişletilecektir. Bu sırada Selimiye ile Tunusbağı ve İhsaniye civarları ağaçlandırılacaktır. Doğancılar Parkının da etrafı açılarak park, duvarları geriye alınmak suretiyle genişletilecektir.

Üsküdar iskelesinden ayrılan iki yoldan biri Bülbülderesine, diğeri de sahil boyunca Beylerbeyine doğru uzanacaktır. Bülbülderesine giden yol Şeyh camiinin önünden geçecektir. Plân ve rapor bu hafta Şehir Meclisine verilecektir.

Üniversiteliler İzmire Gidiyorlar

23 Nisan millî bayramını İzmirde kutlulamıya karar veren üniversite hukuk ve iktısat fakülteleri talebesinden 500 kişilik bir grup, 20 Nisanda şehrimizden hareket edecektir.

Yeni Mektep Müdürleri

Ankara, 6 (Tan Muhabirinden) — Maarif Vekâleti talim terbiye müfettişlerinden Ulvi Yelken, Tire orta okulu müdürlüğüne, Gelenbevi orta okul müdür muavini Ekrem Başaran Beşiktaş birinci orta okul müdürlüğüne, Gelenbevi orta okul türkçe muallimi Safa Gökçen Beykoz orta okul müdürlüğüne, Erzurum lisesi baş muavini Nazif Arkan Erzurum lisesi müdürlüğüne, Çorum orta okul müdürü Cevdet Çorum maarif müdürlüğüne, Tire orta okul müdürü Cemal İnebolu orta okulu müdürlüğüne, İnebolu orta okulu müdürü Yusuf Ziya Çorum orta okul müdürlüğüne tayin edilmişlerdir.

★ Maarif Vekâletinde ilk okul tarih kitapları müsabakasına iştirak eden 10 eseri tetkik eden komisyon çalışmalarını bitirmiş, bu eserlerin mevcut nizamname hükümlerine muvafık olmadığını görerek reddetmiştir.

Taltif Edilen Kaymakamlar

Alemdağ yangınının söndürülmesinde hizmeti görülen Beykoz kaymakamı Sadettin Tur ile kısa bir zaman içinde kaza yollarının tamir edilmesi hususunda gayreti sebkeden Sarıyer kaymakamı Hasanın takdirname ile mükâfatlandırılması kararlaştırılmıştır.

Şimal Fırtınası Başladı

Dün gece Karadenizde Şimal fırtınası başlamıştır. Rasathane fırtınayı önceden haber verdiği için Liman reisliği denizcileri vaziyetten haberdar etmiştir.

Bir Mutemet İhtilâs Yaptı

İzmir, 6 (Tan Muhabirinden) — Buca orta okulu mutemedi Seyfi, resmî evrak üzerinde tahrifat yaparak zimmetine 2000 lira geçirmiş, ortalık tan kaybolmuştur.

★ Şehrimizde 14-15 yaşındaki kız çocuklarına bir şahsın çirkin muameleler yaptığı ihbar edilmiş ve alâkadarlarca tahkikata başlanmıştır. Maznun, hâdiseyi inkâr etmektedir.

Mouren'in Tetkikleri

Amiral Mouren, dün de şehirdeki tetkiklerine devam etmiştir. Fransız pasif korunma müfettişi dünkü tetkikleri sırasında Çubuklu ile Kavaklardaki gaz tanklarını tetkik etmiştir.

Gaziantepte Sanayi İlerliyor

Gaziantep (TAN) — Burada bir fıstık enstitüsünün açılması, mahsule ârız olan hastalıkları mümkün mertebe bertaraf etmeğe yardım etmiş, ihracatın teşkilâtlandırılması da istihsalâhın tezayüdünde ve fiyatların yükselişinde rol oynamıştır.

Deli tütünün fiyatları kooperatif sayesinde bâriz yükselişler kaydetmiştir.

Gaziantepte sanayi de ilerliyor. Bugün daha üstün ve makineleşmiş bir mevkie sahip bulunan sanayi, himaye tedbirleri ve muafiyet yardımlarile yeniden 70 tezgâhlı mensucat fabrikasile iki iplik, birer bakır ve elektrik fabrikası ve müteaddit un ve sabun imalâthanesi kurulmuştur.

Silifke Kooperatifi

Silifke, (TAN)— Ebedî Şef Atatürkün teşvik ve himayesinde kurulan 36 ortaklı,, 830 lira sermayeli kooperatifin ortak adedi dört yüze, sermayesi 5100 liraya çıkmıştır. Köylüyü murabahacılardan kurtaran ve mahsulünü değer fiyatile satan kooperatifin daha ziyade inkişafına çalışılıyor.

Tekirdağlı Sporcular Edirnede

Edirne (TAN) — Muhtelif spor müsabakaları yapmak üzere şehrimize Tekirdağından 20 kişilik bir kafile gelmiştir. Dün yapılan voleybol maçının finalinde 15 — 11 ile misafir takım kazanmıştır. Futbolde Edirneli sporcular, 5 — 2 galip gelmişlerdir.

KARİ MEKTUBU

Yalova - Bursa Yolu Bozuk

Yalovadan yazılıyor:

Bursa yolunun yalovaya ait kısmı çok tehlikeli bir hal almıştır. Buradan beş kilometre uzaktaki bir dağın kayması, yolu tamamen kapatmış gibidir. İstanbul Nafıa Müdürlüğü her nedense bu çok mühim ana yola ehemmiyet vermiyor. Yüzlerce yolcunun çektiği ıstırap ve geçirdiği tehlike gözönüne alınmalıdır.

Ağının Kaza Olması İsteniyor

Ağın'dan yazılıyor: Ya nahiyemizi kaza haline getirmek, yahut Keban'da olan kaza merkezini Ağına nakledip, orasını nahiye yapmak lâzımdır. Çünkü Keban'a gidecek olan her yolcu, ekmeğini ve geceliyecekse, yatabilecek örtülerini yanına almıya mecburdur. Zira Kebanda, ne ekmek, ne yatacak yer bulunur. Kendisi gibi, etrafındaki köyleri de fakirdir. Buna mukabil Ağın, 500 evli, 1800 den fazla nüfusludur, kadın ve erkek yüzde doksanı okur, yazar. Her ihtiyacı karşılıyan çarşısı, güzel binaları, iyi suları ve temiz havası vardır. Ağının bir nahiye halinde Keban kazasına bağlı bulunması, inkişafına mâni olmaktadır.

CEVAPLARIMIZ :

Şişlide, Zincirlikuyu inşaat usta mektebinde eski mütekait yüzbaşı Mahmut Pemkezcioğlu'na:

"— Mektubunuzu aldık. Dul, yetim ve mütekait maaşlarına yapılacak zam hakkındaki lâyiha henüz müzakere ediliyor. Zam nisbetinin bütçe imkânları çerçevesi içinde olması tabiidir.,,

● Çatalcada Nakkaş köyünde bakkal H. Peker'e:

"— Sorduğunuz sualler etrafında gazetede cevap vermeğe imkân yoktur. Ancak bir kadın hastalıkları mütehassısına müracaatta bulunursanız icap eden malûmatı alabilirsiniz.,,

● Şavşan öğretmenlerinden Hikmet Erdem'e:

"— Mektubunuzu alâkadar makama gönderdik. Müşkülünüz halledilmek üzeredir. Alacağımız cevabı size bildiririz.,,

İktısatlıların Çayı

İktısat fakültesi talebeleri bu sene mezun olacak arkadaşları şerefine dün gece Taksim gazinosunda bir suvare vermişlerdir.

Devlet Denizyolları İşletmesi Umum Müdürlüğü İlânları

İZMİT POSTASI

7 Nisan 940 Pazar günü İzmit Postası yapılmıyacaktır.

İstanbul Maarif Müdürlüğünden :

Maarif Vekilliği köy öğretmen okulları için aşağıda cinsi ve miktarı yazılı bakır takımları pazarlıkla satın alınacaktır. Tahmin edilen bedeli 3180 lira ve teminatı (477) liradır. İstekliler bu bakır takımlarına ait şartnameyi Maarif Müdürlüğü Yardirektörlüğünde görebilirler.

Pazarlık 10 Nisan 1940 perşembe günü saat 15 de Maarif Müdürlüğünde toplanacak komisyon marifetile yapılacağı ilân olunur. (9695)

Eşyanın cinsi	Miktarı	Beherinin fiyatı Lira	K.	Yekûn Lira
Bakır düztabak	4000 adet	—	40	1600
Bakır çukur tabak	2000 „	—	40	800
Bakır maşraba	2000 „	—	39	780
			Yekûn	3180

RADYOLİN

İle SABAH - ÖĞLE - AKŞAM HER YEMEKTEN SONRA Günde 3 Defa Muntazaman Dişlerinizi Fırçalayınız

GRİPİN

BAŞ, DİŞ NEZLE, GRİP
ROMATİZMA, NEVRALJİ, KIRIKLIK
ve bütün ağrıları derhal keser. İcabında günde 3 kaşe alınabilir.
Taklitlerinden sakınınız. Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

FOSFARSOL
EN BİRİNCİ
Kan, Kuvvet, Iştiha Şurubudur

Dr. SUPHİ ŞENSES
İdrar yolları hastalıkları mütehassısı Beyoğlu Yıldız sineması karşısı tramvay durağı Lekler apartımanı
Tel : 4392

Öksürenlere: **KATRAN HAKKI EKREM**
Hakkı Katran Pastilleri de vardır.

KAYIP — Fatih Askerlik Şubesinin askerlik kayıdını havi hüviyet cüzdanımı kaybettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur. Tophane Necatibey caddesi No. 347 İsmail oğlu Salih 1331 doğumlu.

İstanbul Mıntaka Ticaret Müdürlüğünden :

Mıntakamız ölçüler ve ayar başkontrolörlüğünde inhilâl eden 60 lira ücretli daktiloluğa talip olanların memurin kanunundaki evsafı haiz olmak ve evvelce bu gibi vazifelerde bulunduğuna dair vesika ibraz etmek suretile şimdiden müdürlük zat işlerine müracaat etmeleri ve 10-4-940 tarihinde saat 10 da mıntaka ticaret müdürlüğünde isbatı vücut etmeleri ilân olunur. (2571)

İstanbul Maarif Müdürlüğünden :

Maarif Vekilliği köy öğretmen okulları için aşağıda cins ve miktarı yazılı bakır takımları pazarlıkla satın alınacaktır. Tahmin edilen bedeli (966) lira ve teminatı 144 L. 90 K. dur. İstekliler bu bakır takımlarına ait şartnameyi Maarif Müdürlüğü Yardirektörlüğünde görebilirler.

Pazarlık 10 Nisan 1940 perşembe günü saat 15 de Maarif Müdürlüğünde toplanacak komisyon marifetile yapılacağı ilân olunur.

Eşyanın cinsi	Miktarı	Beherinin fiyatı Kuruş	Yekûn Lria
Büyük kazan kepçesi	20 adet	250	50
Süzgeçli kevgir	20 „	250	50
Bakır büyük süzgeç	20 „	2030	406
Küçük kepçe	460 „	100	460
		Yekûn	966

(2692)

SAĞLAM DİŞLER VE AĞIZ BAKIMI MUTLAKA
RIDA DİŞ SUYU
İLE TEMİN EDİLİR. MUSTAHZARIN MAYİ HALİNDE OLMASI DOLAYISİLE DİŞETLERİN EN DERİN YERLERİNE GİREREK ANTİSEPTİK TESİRİNİ YAPAR.

Askerî Liselere Talebe Alınıyor

1 — Kuleli, Maltepe, Bursa askerî liselerinin her üç sınıfına da önümüzdeki haziran içinde başlanacak olan 940 - 941 ders yılı için talebe alınacaktır.

2 — Alınacak talebelerin öz Türk ırkından olması kendisinin ve ailesinin kötü hal ve şöhret sahibi olmaması, sıhhî muayenede sağlam çıkması ve yapılacak seçme sınavında da kazanması şarttır.

3 — Bir sene tahsili terkedenler yaşını büyütmüş ve küçültmüş olanlar kendi okullarının sınıf geçme sınavında ipka veya bütünlemeye kalanlar yaşları boyları ve ağırlıkları talimattaki hadlere uygun olmayanlar askerî okullara alınmazlar.

4 — İsteklilerin şimdi okumakta oldukları mekteplerdeki tahsillerine devam etmekle beraber 10 Nisandan itibaren bulundukları yerlerdeki askerlik şubelerinden diğer kaydükabul şartlarile müracaat yollarını öğrenmeleri ve buna göre de kaydükabul kâğıtlarını en geç 30 Mayıs 940 a kadar tamamlamış olmaları lâzımdır.

5 — İsteklilerin sınıf geçme vesikaları haziranda bulundukları okullardan askerî liselerce celbedilecek ve bütünlemeye kalmadan sınıf geçenler seçme sınavına çağırılacaktır.

Askerî lise II ve III sınıflara girmeğe muvaffak olanların 940 yılı kampları ileride askerî okullarda yapılacaktır.

6 — Askerî orta okullarla Musiki sanat ve karagedikli erbaş hazırlama orta okullarının kaydükabul şartları ve zamanları ayrıca ilân edilecektir. (2521)

SİLKO
ESKİ ve YENİ ROMATİZMA, SİYATİK - LUMBAGO - OMUZ - ARKA - BEL - DİZ - KALÇA ve Soğuk algınlıklarından ileri gelen şiddetli ağrılarını TESKİN ve İZALE EDER.

İstanbul Maarif Müdürlüğünden :

Maarif Vekilliği köy öğretmen okulları için aşağıda cinsi ve miktarı yazılı bakır takımları pazarlıkla satın alınacaktır. Tahmin edilen bedeli 3555 lira ve teminatı 533 L. 25 K. dur. İstekliler bu bakır takımlarına ait şartnameyi Maarif Müdürlüğü Yardirektörlüğünde görebilirler.

Pazarlık 10 Nisan 1940 perşembe günü saat 15 de Maarif Müdürlüğünde toplanacak komisyon marifetile yapılacağı ilân olunur. (2696)

Eşyanın cinsi	Miktarı	Beherinin fiyatı Kuruş	Yekûn Lira
Askerî çamaşır kazanı	30	6000	1800
Helvacı kazanı	30	5850	1755
		Yekûn	3555

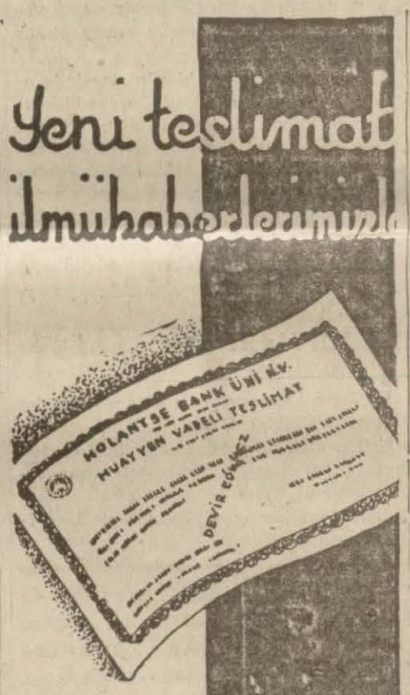

Sahibi ve Neşriyat Müdürü Halil Lûtfi DÖRDÜNCÜ
Gazetecilik ve Neşriyat T. L. Ş.
Basıldığı yer TAN matbaası

İstanbul Kız Öğretmen Okulu Satınalma Komisyonundan:

18-IV-940 perşembe günü saat 15 te Beyoğlu İstiklâl caddesi 349 numarada Liseler Muhasebeciliğinde toplanan okul eksiltme Komisyonu odasında 3465 lira 48 kuruş keşif bedelli İstanbul Kız Öğretmen okulundaki çatı tamiri açık eksiltmeye konmuştur.

Mukavele; eksiltme bayındırlık işleri genel hususî ve fennî şartnameleri keşif hulâsasile buna müteferri diğer evrak okuldan görülebilir. Muvakkat teminat 260 liradır.

İsteklilerin en az bir taahhütte 3000 liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden Istanbul Vilâyetine müracaatla eksiltme tarihinden 8 gün evvel alınmış ehliyet ve 940 yılına ait Ticaret Odası vesikaları ve teminat makbuzlarile Komisyona gelmeleri. (2576)

İstanbul Orman İşletmesi Aband - Keremali Revir Âmirliğinden :

Hendek kazasının Dikmen köyü civarında Dereyurt ormanında kesilmiş ve ölçülmüş 776.831 M3 köknar ve 13,714 M3 kayın tomruğunun kütüğü dibinden Hendek civarında Çakallık köyündeki satış depomuza nakli açık eksiltme ile müteahhide verilecektir.

Tomrukların muhammen nakil ücreti bir metre mikâbı 6,5 lira hesabı ile beş bin yüz otuz sekiz lira 54 kuruştur.

Şartnameler Bolu ve İstanbul orman çevirge müdürlükleri ile Ankara Orman Umum müdürlüğünde ve Düzcede Revir âmirliğimizde görülebilir. Talip olanların vesaiki lâzıma ve % 7,5 muvakkat teminatları ile birlikte ihale günü olan 17 Nisan 940 saat 14 de Düzcede Revir âmirliğimizde müteşekkil komisyonda bulunmaları. (2740)

PASİF KORUNMA İÇİN

Yangın söndürme âleti | Sıhhiye sandığı | Canavar düdüğü

Vücud söndürme âleti vesair bilûmum yangın söndürme ve PASİF KORUNMA vasıtalarını
UCUZ, SAĞLAM ve TEMİNATLI
Olarak yegâne bulacağınız yer
A. SAMURKAŞ Fabrikasıdır.
İdarehane, Galata Perşembe Pazar No. 50. İstanbul Tel : 41362

İstanbul Maarif Müdürlüğünden :

Maarif Vekilliği köy öğretmen okulları için aşağıda cinsi ve miktarı yazılı bakır takımları pazarlıkla satın alınacaktır. Tahmin edilen bedeli 4246 lira ve teminatı 636 L. 90 K. dur. İstekliler bu bakır takımlarına ait şartnameyi Maarif Müdürlüğü Yardirektörlüğünde görebilirler.

Pazarlık 10 Nisan 1940 perşembe günü saat 15 de Maarif Müdürlüğünde toplanacak komisyon marifetile yapılacağı ilân olunur.

Eşyanın cinsi	Miktarı	Beherinin fiyatı Lira K.	Yekûn Lira
Börek tepsisi	100 adet	9 45	945
Bakır çay ve su göğümü	23 „	3 70	851
Bakır karavana	1000 „	2 45	2450
		Yekûn	4246

(2693)

Feriköy Maliye Şubesi Tahsil Şefliğinden :

937 — 938 seneleri kazanç vergisinden borçlu Şemsettin Kâğıthane köyü Zincirli kuyu Maslak mevkiinde 3 numaralı harmanda haciz olunan (20000) yirmi bin adet tuğla 10 - 4 - 940 Çarşamba günü saat 14 de âleni müzayede ve peşin para ile Şubemizde satılacağından taliplerin Şubemize müracaatları ilân olunur. (2749)

İ L Â N

FATİH SULH İKİNCİ HUKUK HÂKİMLİĞİNDEN:

DİRDAR namıdiğer DİDAR Kalfa; Koca Mustafa Paşa Hekimoğlu Ali Paşa Camii sokak (5) No. lı Esmanın evinde,

Maide'nin Mahkememizin 40/245 No. lı dosyasına istinaden Sarıgezde Çıkırıkçı Kemaleddin mahallesinde Kanlı Çeşme sokak mükerrer 2 No. lı hissedar bulunduğunuz maabahçe bir bap hanenin izalei şüyuu hakkında ilânen yapılan tebligata rağmen bulunmadığınız muayyen duruşmada bittalep gıyabınızda davaya bakıldı, istida okundu müddeiye davasını tekrar etti ve bir tapu senedi ibraz etti. İstenilen tedavül kaydı Fatih Tapu Sicil muhafızlığından geldi. Müddebih mahallin taksimi kabil olup olmadığının ve değilse kıymeti hazırasının tesbiti için resen intihap olunacak ehlivukuf marifetile 16.4.940 Saat on dörtte mahallen keşif icrasına karar verilmiş olduğundan bilâhare alınacak rapora göre nihai hüküm verileceğinden defilerinizi ON BEŞ gün içinde istida ile mahkemeye bildirmez ve muhakemenin muallâk olduğu 26 Nisan 40 Cuma saat on buçukta mahkemeye gelmez veya bir vekil göndermezseniz vakıaları kabul etmiş sayılacağınızı bildiren işbu muameleli gıyap kararı tebliğ makamına kaim olmak üzere bermucibi karar on beş gün müddetle ilân olunur.

Balsamin kanzuk
yüz ve dudak Rujları

BALSAMİN cevherini ihtiva eden yüz ve dudak Rujları sıhhîdir. Bütün emsalinden üstündür.

REŞADİYE OTELİ
Sirkecide Tramvay Caddesinde Maruf Reşadiye Oteli ile Kıraathanesi ve ayrıca Bakkaliye dükkânı kiraya verilecektir. Talipler Bahçekapı 4 ncü Vakıf Han Asma kat No. 11 emlâk Bürosunda Halime müracaat etsinler.